

Šiame numery:

Kurlink paslinks kreivė V-tojų dainų šventėje?
Lituanistika senajame Vilniaus universitete.
Kukliai ir oriai vienišas: Vydūno gimimo ir mirties sukaktims, Alfonso Nykos-Niliūno eilėraščiai, Pabaltiečių piešinių paroda New Yorke.
Rupi duona Los Angeles scenoje.
Nauji leidiniai.
Kultūrinė kronika.

KUKLIAI IR ORIAI VIENIŠAS

Vydūno 110 metų gimimo ir 25 mirties sukaktis

STASYS YLA

Nedidelis žmogus, "lieknas kaip nendrė, liesas ir lengvas — rodos, pūstels vėjas ir pagaves nuneš kaip lapą į tolį" (M. Vaitkus, Vydūnas 80 m. sukaktis, 1948, 28). Veidas sausas lyg asketo, švelnus, pailgas, su prasišovusia nosim. Akys didelės ir gilios kaip regėtojo. Kakta aukšta. Visa laikysena sudvasinta. Toks atrodė Vilijus Storasta, o kūrboj Vydūnas, pasak A. Jakšto, "toli i ateitį žvelgias žmogus, pranašas" (Vienybė, 1928, Nr. 19).

Jo asmuo, principai ir gyvenimas, mokslo ir kūryba, anot V. Mykoliaičio-Putino, sudarė vientisą harmonišką visumą, kuri imponavo savo suderinimo galia ir privertė nusilenkti net tuos, kuriems jo mokslas atrodė nepakankamai moksliškas, o kūryba nepakankamai meniška (plg. Židinys, 1928, Nr. 4, 285 p.). Nuo jo mirties šimt metų 20 d. suėjo 25, o nuo gimimo kovo 22 d. 110 metų. Laiko srovė neša užmarštin šį didįjį Mažlietuvį, gyvąjį Prūsų Lietuvos ir Didžiosios tiltą, vakarietiškos dinamikos ir rytietinės mistikos derinimą, dvasinių tautos gelmių įsiekimą bei žadintoją.

Jis mūsų kultūros istorijoje iškilo lyg palmė iš protėvyinės horizontų ir liko kukliai bei oriai vienišas. Apie jį ir jo kūrybą rašė daugelis, o pats apie save ilgokai tylėjo. Tik pasitraukęs iš tėvynės, atsikūrus Vakarų Vokietijoje, pradėjo daugiau atsiverti. Tie pasivėrimai leidžia skverbis į jo asmenybę, labiau suprasti jo veiklos ir kūrybos savitumą.

Vydūno asmenybei aptarti gal užtektų dviejų žodžių — idealistas, moralistas. Jei pridėtume

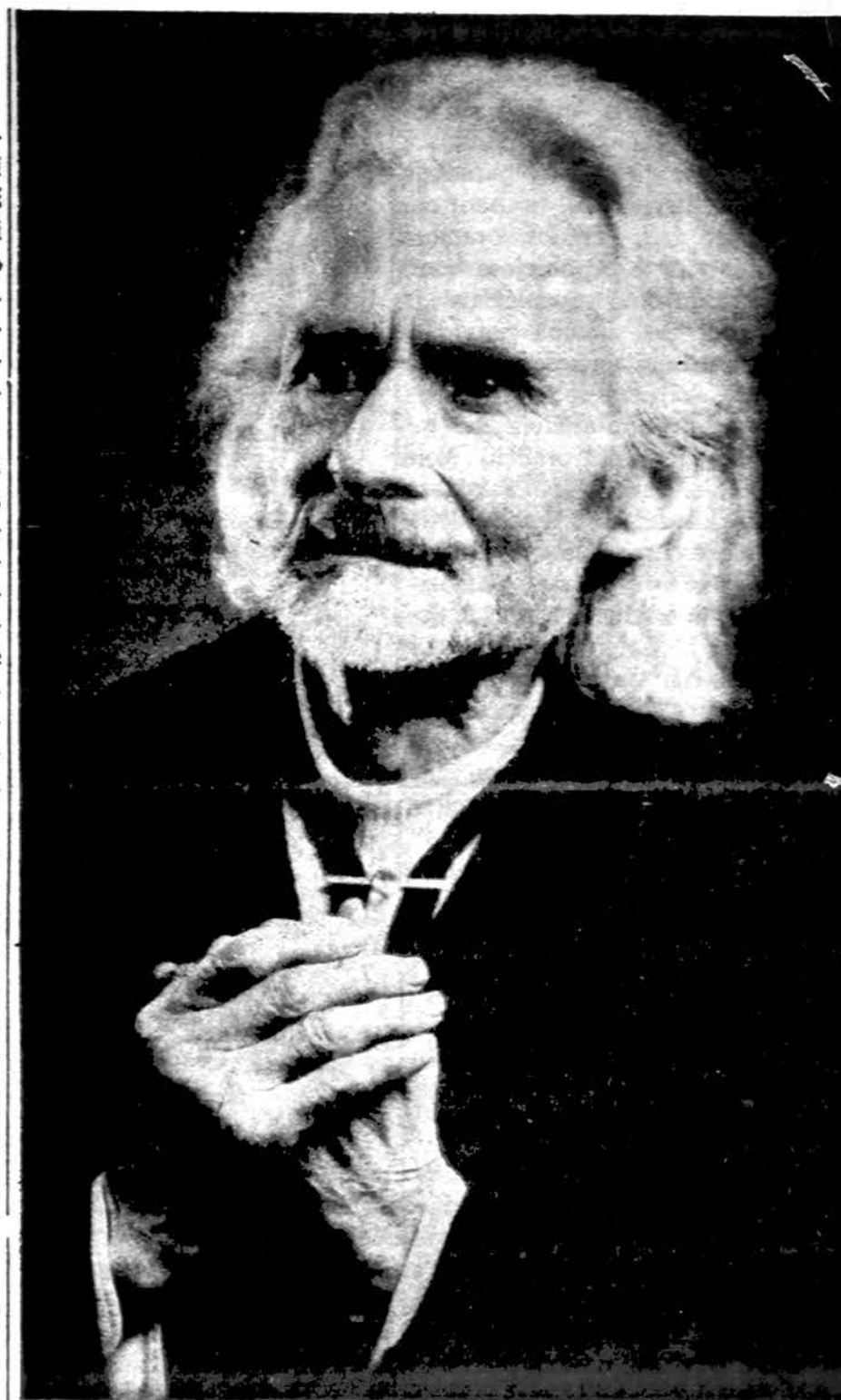
trečią — estetas, tai ir būtų beveik viskas. Šiam asmenybės tipui priklausė Rousseau, Kantas, iš dalies Schilleris. Tai išsiskyrėliai iš pasaulio, stipriai pasinėrę savo vidun, su savais stipriais moraliniais imperatyvais, siekiant negalimų dalykų. Vydūnas, kaip ir anie, galvojo ir jautė gana autistiškai.

— Labai giliai mane veikia nuolatinis stravinėjimas viduje, minčių sušvitimas ir visokių būsenų sukilimas... Visa kas pasidaro viduje regima ir beveik girdima. Visokie žmonės ir visokie pasaulio vyksmai tampa viduje patiriami... Susikuriantis mintys, sukišantys akstinai yra dažnai tokie galingi, kad tiesiog verčia į staigų apšviestumą (Drg. 1953.I.31).

Šis bruožas praveria duris į kitas Vydūno asmenybės apraiškas. Pas jį jaučiamas kažkoks kūdikiškas svetimumas realiam pasauliui ir jo patirtims.

— Man niekuomet nebuvo daug paprasto gyvenimo patirčių. Sankykiavau iš pat jaunų dienų vyriausiai su mintimis ir apskritai su dvasiniu gyvumu ir todėl jaučiaus dažniau esąs dvasiniame negu daiktiniame gyvenime (Žvilgsniai į mano kūrimą, Dienovidis, 1938. Nr. 2, 59 p.).

Jis buvo drovus ir atokus, kaip koks dvasininkas. Lyg dvasininkas išsiskyrė laikysena, rėdysena, net buto įsirengimu. Butas buvo lyg šventovė su geru, subtiliu, mistišku skoniu. Viešumoj rodėsi kiek sceniškas, ir turbūt ne vien todėl, kad 40 metų turėjo reikalą su scena. Jautėsi išskirtinai, "sau žmogus" (jo sukurta terminas), pranašesnis, vėliau

Vydūnas (1868-1953)

Nuotrauka D. Sulaičio

net pranašu vadinamas.

— Jau dešimties metų vaikas būdamas, po pasikalbėjimo su tėvo svečiais kunigais, kurių vie-

nas buvo jau žilagalvis, jaučiausi, lyg Dievą, kaip visur esantį ir viską vykdančį, geriau numanau, negu jį visi. Pakilo ypatingas įsiverstinimas. Ir kiek dėjav ir deda pastangų tam pašalinti, vis jį prasišvėčia... Noriu vis tikrai kuklus ir kantrus būti, o tik kyla dažnai išdidumas (Drg. tp).

"Isitikėjimas", lydimas "isiverstinimo", stiprino išsiskyrimą — ne tik išorinį, bet ir vidinį: galvoje, jūte, pasaulėjautoje. Tas psichologinis vyksmas, prasišvėjęs gana anksti, juo toliau, juo ryškiau "rovė" jį iš tradicinės, šeimoje puoselėtos dirvos. Jis gi buvo liuteronų kunigo sūnus, auklėtas giliai religinėje dvasioje. Liuteroniškoji krikščionybė nebesiderino su vidiniais jo jūtimais bei isitikėjimais. Ji darėsi per reali, per arti tikrovės, kai jis vis labiau telkėsi į save, į "sau žmoniškumą", į amžinąjį "Slėpinį", į super-mistinę tobulybę. Teosofijoje sakosi radęs "patvirtinimą to, kuo jau iš vaiko laikų domėjaisi". Atitūkti nuo krikščioniško kamieno vis dėlto negalėjo; bandė jį derinti su neobudizmu, bet ne visada pajėgė: kartais svėrėsi vienon, kartais kiton pusėn, ir liko "visuotiniu" Dievo garbintoju, šalia ar virš konfesijų, lankančių visas šventyklas ir besimeldžiančiu už visus.

Kokia stipri turėjo būti toji individualybė ir tas palinkimas į "sau žmoniškumą", kad jo neveikė nei krikščioniškasis "realizmas", nei vakarietiškos aktyvizmas, nei vokiškasis Sachlichkeit (dalykiškumas). Prigimtis prasiveržė pro visas aplinkos įtakas, išskyrus tą, kuri nieko bendro neturėjo su aplinka ir tikrove, bet kuri sutapo su vidiniu palinkimu.

Vydūnas tai aiškina lietuviškąjį savo prigimtini, paveldėta ar atgimusia iš prosenų.

—Lietuviai gyvau negu kitos tautos atjautė gyvybingumą ne kaip daiktinę... Suspratus todėl tegali iš tikrųjų būti tas lietuvis, kursai savo šviesėjimu yra pasiekęs senovės tautos sąmoningumą ir iš jo mąsto, kalba, veikia, kuria. Tokiam žmogui daug daugiau reiškia senovės dainos, pasakos, poringės, padavimai negu tiems, kurie juos laiko tinkamus tikslai dar vaikams papasakoti. Visi tie kūriniai kalba apie veikimą gyvenimo galia, kurios mūsų laikų tariami tikroviniškams vos tesitapnuoja... Todėl ir nebus atsilikęs tas, kurs gyvena prosenų sąmoningumu, o bus pats tikriausias pažangos žmogus (Dienovidis, o.c. 58 p.).

Tuo Vydūnas bando "atsikirsti" savo kritikams, ypač Biliui Sruogai, iš dalies ir V. Mykoliaičiui, kurie jį laikė lyg atitokusiu nuo savo tautos, savotišku išsiskyrėliu iš lietuvių literatūros, ypač sunkiai suvokiamu dėl kitokios jo pasaulėjautos.

Panašiai jis aiškina ir savo kitokią kūrybos vyksmą, kuris, jo manymu, esąs atremtas į "gilų bendrą tautos gyvumo skatinimą".

— Rašau iš ypatingo nusimainymo. Aiškiau ar niūniau jaučiuosi esąs nariu didžio gyvumo, kurs man lyg uždeda pareigą. Numanau tą gyvumą šviečiant iš visų tautos vaikų, tik nelygiu skaidrumu... Patsai kūrims iškyla iš ypatingos būties mano viduje. Jaučiamas pakilumas... ir keista vidaus šviesa... Vis šviesiau auštą sąmoningumą leidžiasi iš vidaus auktybių ir užima visą žmogų. Kas tam yra pradžia, nėra aišku. Gal kokia patirtis, gal koks numanymas paties esmės gilybėje, gal ir aplinkos koks įspūdis, bet tikriausiai čia reikišiai gilus bendras tautos gyvumo skatinimas (m. pbr. Y)... Visa tai vyksta visiškai prisitaikius mano asmenybės ir net mano asmens savumams (tp 61).

Tokie asmenybės, kaip Vydūno, pasinėšusios į gelminį, iš vidaus plaukiantį suvokimą, paprastai būna pasyvios, mažiau veiklios, ne per daug kūrybiškos. Tuo tarpu Vydūnas buvo produktyvus ir labai veiklus. Ir čia iškyla klausimas, kaip išaiškinti ne tik kūrybinį jo aktyvumą, bet ypatingai pasinėsimą į plačią kultūrinę — tautinę veiklą? Čia jau reikėtų šauktis turbūt "moralisto", kuris jam nemažiau būdingas kaip ir "idealistas".

Jis jautė savo misiją, pranašiką misiją, kelti tautos dvasią, stiprinti jos moralę. Ar ne tai jį išvedė iš natūralaus uždarmo, iš mistinio skendimo "slėpinuose"? Ar ne dėl šios misijos jis darėsi organizatorius, publicistas, kalbėtojas ir keliautojas? Lietuvišybė išlaikymas jam nebuvo (Nukelta į 2 psl.)

Kurlink paslinks kreivė V-tojų dainų šventėje?

Greit lekiančių dienų sriautas vis artyn neša šių metų didžiausią įvykį — Pasaulio lietuvių dienas Toronte — su jų centre ašim — V-ja Kanados ir JAV lietuvių dainų švente. Kiekviena tokia dainų šventė mūsų — tai jau nemažas kultūristinis paminklas, įžvalgiam analitikiui iškalbingai bylojantis apie mūsų tautinio, kultūrinio potencialo poslinkių kryptį.

Ivykusi 1956 m. I-ji dainų šventė, gausiai dalyvaujant anuometiniam jaunimui, parodė gan aukštą chorinės kultūros lygį. Chromatizmai, moduliacijos, sinkopuoti ritmai jau pusėtinai sekėsi įveikti. Mūsų chorinės kultūros kreivė dar aukščiau kilo į zenitą per II-ją dainų šventę 1961 m., kur buvo išpūdingai įveikta nemažai gan sudėtingų veiklų (pvz., VI. Jakubėno Tremtinių ir išvežtųjų giesmė). III-ji dainų šventė (1966 m.), daugiausia muz. J. Zdaniaus pastangų dėka savo repertuaru siekė dar ambicingesnių užmojų. Jon buvo įtrauktos net mūsų modernistų J. Gaidelio, J. Kačinskio ir V. Jakubėno (Ožys) sunkesnės dainos, o šventę užbaigė pasisekimą skynusi B. Budriūno kantata Tėviškės namai. Deja, kai kurių kūrinių atlikime pasireiškė šio- tokie nesklandumai tuomet vykusiose "pažangiųjų" ir konservatyviųjų muzikų galynėse pagreitino paskutiniųjų pergale. Tad, sudarant IV-tosios (1971 m.) dainų šventės repertuarą, laimėjo lengviau išmokstamų dainų apologetai. Norint užtikrinti atlikimo sklandumą, visai atsiskyta anų pažangiųjų — "problematikų" kūrėjų. Tačiau IV-tosios šventės pirmoji dalis, kad ir techniškai visai sklandžiai praėjusi, buvo kažkaip pilnai prozaiška ir daug entuziazmo nekėlė.

Tik jos antroji dalis — paties kompozitoriaus B. Budriūno diriguojama ir publikos šiltai priimta kantata Lietuvos šviesos keliu — šviesiau nušvito meniniu pragiedruliu. Taigi mūsų chorinės kultūros kreivė, per III-ją išsilaukusi dar pagarbioje aukštumoje, su IV-ja švente padarė jau poslinkį žemyn.

Dabar vėl stovime prieš rūpestį: kaip liepos 2 d. istorijoje įrašys V-ji? Štai trumpas žvilgsnis į jos repertuarą. Jame yra 12 dainų mišriam chorui (L. Abariaus, K. V. Banaičio, Br. Budriūno, VI. Jakubėno, B. Jonušo, J. Gaidelio, St. Gailevičiaus, J. Naujalio, S. Sodeikos, S. Šimkaus, J. Zdaniaus ir J. Žilėvičiaus). Dar duodamos 3 dainos vyrų (J. Dambrausko, J. Karoso ir J. Naujalio) ir 4 moterų chorams (Alf. Mikulskio, A. Budriūno, M. K. Čiurlionio ir M. Petrausko). Be to, dar 7 dainas padainuos ir jungtinis jaunimo choras. Šventę pavairins ir mūsų tautinių instrumentų ansamblis, dirguojamas muz. Alf. Mikulskio. Šioje šventėje jau nebebus kantatų, kurios taip gražiai puošė paskutines dvi šventes. Taigi, atrodo, V-sios dainų šventės repertuaras sudarytas atsargaus kompromiso pagrindu, vėl vadovaujantis sunkesnių veiklų vengimo principu. Beje, stambesniems veiklams išmokti šį kartą ir laiko būtų buvę per mažą, nes chorai gaidas yra gavę tik praeitų metų spalio mėn., taigi labai pavėluotai. Be to, šio repertuaro išmokymas pasunkės bei komplikuos dar ir dėl to, kad net kelevo įtrauktos net mūsų modernistų J. Gaidelio, J. Kačinskio ir V. Jakubėno (Ožys) sunkesnės dainos, o šventę užbaigė pasisekimą skynusi B. Budriūno kantata Tėviškės namai. Deja, kai kurių kūrinių atlikime pasireiškė šio- tokie nesklandumai tuomet vykusiose "pažangiųjų" ir konservatyviųjų muzikų galynėse pagreitino paskutiniųjų pergale. Tad, sudarant IV-tosios (1971 m.) dainų šventės repertuarą, laimėjo lengviau išmokstamų dainų apologetai. Norint užtikrinti atlikimo sklandumą, visai atsiskyta anų pažangiųjų — "problematikų" kūrėjų. Tačiau IV-tosios šventės pirmoji dalis, kad ir techniškai visai sklandžiai praėjusi, buvo kažkaip pilnai prozaiška ir daug entuziazmo nekėlė.

Todėl, laikydami dainų šventę mūsų chorinės kultūros ir kūrybos reprezentacine išraiška, o ne šiaip tik masine liaudies gegutos šventės pirmoji dalis, kad ir techniškai visai sklandžiai praėjusi, buvo kažkaip pilnai prozaiška ir daug entuziazmo nekėlė.

(Nukelta į 2 psl.)

Pavymaris

Nuotrauka K. Ambrozaičio

Lituanistika senajame Vilniaus universitete

IGNAS MEDZIUKAS

XVI-me šimtmečiu Vilniuje įkurtoji jėzuitų akademija, arba kaip ji oficialiai vadinosi Alma academia et universitas Vilnensis societas Jesu, buvo svarbus kultūros židinys, daręs didelę įtaką to meto Lietuvos gyvenimui. Akademija pirmoje eilėje buvo įkurta paruošti užtvarką kovoje su reformacija ir sudaryti sąlygas Pravoroslavų bažnyčios susijungimui su Katalikų bažnyčia. Karalius ir Lietuvos Didysis kunigaikštis Steponas Batoras 1579 balandžio 1 d. (taigi kitais metais Vilniaus universiteto 400 metų sukaktis) suruošė akademijos atidarymo privilegiją raštą, kuriame nusakė, kad šiai mokyklai suteikiama teisė ir privilegija, kokią turi kitos kolegijos, ir kad Vilniaus universitetas naudosis tomis pat teisėmis ir laisvėmis, kokias turi Krakovo universitetas. Taip pat kad iš visų mokslų, išskyrus teisę ir mediciną, būtų teikiami bakalaurų, magistrų ir daktaro laipsniai. Profesoriai ir studentai atleidžiami nuo bet kokių bažnytinės ir pasaulinės jurisdikcijos. Jų valdytoju ir teisėju bus ordino skiriamas rektorius.

Akademija — lituviška mokykla

Akademija plačia prasme buvo lituviška mokykla. Per iškilmes būdavo demonstruojamas Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos herbas, pabrėžiant didikų lituvišką kilmę, aukštinama tautos praeitis, primenant, kad Lietuvos kilmingieji yra kilę iš Palemono ir kilmingųjų romėnų. Dažnai vartojama sąvoka lituvių gentis (gente lituanus). Nuolat vartojamas Lietuvos vardas ir Vilnius kaip josios sostinė. Per iškilmes į lituvių studentus buvo kreipiamasi: Iuventus Palaeonia arba Iuventus Gedimonia. Tačiau toks lituviškumas buvo daugiausia išvėsinis. Vis labiau plito lenkų kalba, ypač po Liublino unijos, nes lituvių kalba buvo laikoma liaudies kalba.

Akademijoje dėstomoji kalba buvo lotynų. Lituvių kalbos buvo mokomi studentai, kurie ruošėsi būti pamokslininkais. Nėra visai aišku, ar akademijoje buvo lituvių kalbos katedra. M. Biržiškų teigimu, apie 1620 m. lituvių kalbos katedra buvusi įsteigta (taip pat latvių ir estų kalbos katedros), tačiau jis šaltinio tam paremti nemurdo. Galbūt, tuo remdamasis A. Rukša P. Čepėno redaguotame veikalė „Lietuvos universitetas“ irgi tą patį tvirtina. Tačiau ok. Lietuvos literatūros istoriko J. Lebedžio nuomone, lituvių kal-

ba dėstyta jėzuitų noviciate, o lituvių kalbos pratybos buvusios seminarijose. Istorikas dr. J. Jurginis sako: „Nebuvo lenkų kalbos katedros, tuo labiau negalėjo būti lituvių“ (Vilniaus universiteto istorija, 44 psl.).

Akademija, norėdama sužadinti domėjimąsi lituvių kalba ir kitais dalykais, organizavo mokslinius būrelius, vadintus akademijomis, globojamas rektorius skirto profesorius. Yra žinoma, kad XVII šimtmečio pradžioje veikė lituvių, latvių, estų, graikų kalbų ir kitų dalykų akademijos. Mokantiems lituvių kalbą jauniems jėzuitams buvo rekomenduojama lavintis kalbėti lituviškai, atliekant pamokslų pratybas, jeigu ne visą pamokslą pasakant lituviškai, tai bent pusę ar trečdalį. Tokios pratybos buvo įvestos 1582 abiejose kunigų seminarijose (popiežiaus ir vyskupo). Šia sistema naudodamasi, akademija ruošė pamokslininkus Vilniaus miestiečiams kolegijai priklausiančioje Sv. Jono bažnyčioje. Iš pradžių šioje bažnyčioje pamokslus sakydavo jėzuitai kitataučiai, išmokę lituvių kalbos. Apie 1580 m. jau buvo pasirušusių lituvių pamokslininkų, iš kurių minimi: A. Jorkubaitis, J. Grigoraitis, P. Bludėjus, M. Galminas, P. Pikeilis ir kiti. XVII šimtmečio pirmojo pusę padaugėjo lituvių pamokslininkų. Yra žinoma, kad lituvių kalba pamokslus sakė ir pirmasis lituvius akademijos rektorius J. Gruzevskis. Žymūs pamokslininkai buvo prof. K. Širvydas ir J. Jaknavičius. Sv. Jono bažnyčioje per didžiąsias šventes, kai susirinkdavo daugiausia žmonių, lituvių kalba buvo sakoma daugiau pamokslų negu lenkų.

Panegirikos

Apsilankius kokiame nors digitorui akademijoje, jis buvo sveikinamas vad. panegirikomis įvairiomis kalbomis, jų tarpe ir lituvių kalba. Taip buvo pasveikinamas Vilniuje lankęsis karalius ir Lietuvos Didysis kunigaikštis Zigmantas Vaza. Lituviškas eilėraštis išspausdintas su sveikinimais kitomis kalbomis rinkinyje „Pasveikinimas šviesiajam ir galingajam kunigaikščiui Zigmantui“ (95,109 pusl.).

*) Nors toliau tame pačiame veikalė sako, kad adjunktas bibliotekininkas K. Kontrimas 1822 m. buvo įteikęs kuratoriui raštą, įrodinėjamas reikala steigti universitetinę lituvių kalbos katedrą. Tačiau Kontrimo siūlymas nebuvo priimtas (95,109 pusl.).

Vienas iš romantiškųjų kelmų senajame Vilniaus universitete
Nuotrauka Z. Kazėno

mantui III). Tai pirmas ligi šiol žinomas lituvių spaudos tekstas, išspausdintas 1589 m. Eilėraštis parašytas hegmetru yra dviejų dalių: pirmoje dalyje kreipiamasi į žmones, juos raginant linksminintis kunigaikščiai atvykus į jų žemę, antroje — kreipiamasi į karalių, nusakant, kad dangaus šviesa pasakyti jam turėti tą plačią giminę. Linkima jam ilgiausiu metu ir norima, kad jo vardas būtų amžinas. Knyga, kurioje randama ši panegirika, parengė akademija, bet kas buvo šios panegirikos autorius — neišaiškinta.

Teatras

Vilniaus akademijoje buvo stotomi spektakliai, kuriuose vaidindavo akademijos studentai. Vaidinimai paprastai būdavo pradžioje ar pabaigoje mokslo metų, per užgavėnes ir įvairias šventes. Vaidinimų pasiūlyti susirinkdavo įvairių luomų žmonės. Tematika buvo įvairi, daugiausia didaktinio pobūdžio. Vėliau padaugėjo kūrinių ir Lietuvos istorijos temomis: Algidas, Vaidevutis, Skirgaila, Žalgiris mūšis ir kt. Kūriniai istorinėmis temomis buvo rašomi, pasiremiant Strijkovskio, Kojelavičiaus-Vijūko, Kromerio ir kitų istorikų veikalais. Prologai buvo atliekami mišria lituvių, lenkų ar gudų kalba, o vaidinimai — lotynų kalba. Kūrinuose istorinėmis temomis buvo iškeliamos tautinės bei politinės aspiracijos.

Akademijos spaustuvė

Kalbant apie akademijos įstaigą lituvių kalbai ir literatūrai, reikia atkreipti dėmesį į akademijos spaustuvės atlikus šios srities darbus. Iki XVII šimtmečio vidurio jos spaustuvėje buvo išspausdinta arti 20 lituviškų leidinių. 1595 m. Zemaičių vyskupas M. Giedraitis pateikė spaustuvę M. Daukšos išverstą iš lenkų į lituvių kalbą J. Vujeko „Postilla Catholica“ pamokslų rinkinį. Vujekas yra buvęs Vilniaus jėzuitų kolegijos rektorius. Del spaustuvės trūkumų postilė buvo išspausdinta tik po 4 metų. M. Daukša yra išverstas į J. Ledzmos katekizmą į lituvių kalbą, kuris buvo išleistas 1595 m. Tik vieništelis užšilęs šios knygos egzempliorius yra saugojamas Vilniaus universiteto Mokslinės bibliotekos senųjų ir retų spaudinių skyriuje. Šis katekizmas yra žinoma pirmoji lituviška knyga, išleista Lietuvoje. Del savo atliktų darbų M. Daukša yra laikomas literatūrinės kalbos kūrėju. Ypač Daukša yra reikšmingas savo revoliucine prakalba Postilės vertime, kurio jis pabrėžia gimtosios kalbos mokinio ir vartotojo reikšmę.

Akademijoje spaustuvėje irgi buvo išspausdinta K. Širvydo „Dictionarium trium linguarum“ lenkų, lotynų, lituvių kalbų žodynas net 5 laidomis ir gramatika „Clavis linguae lituanicae“. Toje spaustuvėje buvo išleista reikšminga lituvių kal-

bai ir literatūros raidai K. Širvydo postilė „Punktai sakymų“. Pirmojo lituvių kalbos žodyno autorius K. Širvydas yra žymiausias lituvių rašytojas ugdymojo per visą jos gyvavimo laiką. Iki 1773 m. Akademijos spaustuvė išleido 1354 knygas lotynų kalba, 1080 lenkų ir 85 lituvių kalba. Nuo 1774 m. iki 1804 m. išleistas 49 lituviškos knygos. XVIII šimtmečio antroje pusėje buvo išspausdintas pirmasis lituviškas elementorius „Mokslas skaitima raszta lituwiszka diel mazu wayku“. Per 1794 m. sukilimą spaustuvė išleido sukilėlių pulko vado K. Nesilkovskio ir vyriausiojo vado T. Kosciuskos atsišaukimus lituvių kalba.

Domėjimasis lituvių kalba ir tauta

Nors Lietuvos bajorai ir dvasininkai į lituvių kalbą žiūrėjo iš aukšto, nes jiems atrodė, kad lenkų kalba yra pranašesnė kaip privilegijuotų luomų kalba, todėl stengėsi jos mokymą mokyklose plesiti. Nežiūrint to, imta vis labiau domėtis lituvių kalba. Akademijoje buvo skaitomas karaliaus Stanislovo Augusto brolio laiškas, kuriame jis interesavo lituvių kalbos kilmę, nes apie tai buvo paklaustas Londone. Galbūt to laiško paskatinimas, Ksaveras Bogušas parašė studiją lenkų kalba apie lituvių tautos ir kalbos pradžią. Prof. P. Paprockis 1760 m. išleido „Naujų žinių apie Lietuvos Didžiąją Kunigaikštystę kartu su tos tautos istorija“. Paprockio knygelė buvo pirmasis Lietuvos valstybės istorijos vadovėlis, parašytas ne lotynų kalba, bet šnekmąja lenkų kalba.

Akademijos reikšmė lituvių bei

Nors Vilniaus akademijoje ir vyraavo svetima dvasia, tačiau joje išėjo mokslus daug lituvių jaunimo, kurie turėjo įtakos, žadinant kurti lituvių susipratimą ir ugdat lituvių literatūrą. Akademijoje darbovis daugelis lituvių profesorių. Kai kurie jų buvo labai išsilę, savo darbais žinomi net už Lietuvos ribų, pavyzdžiui — retorikos ir filosofijos profesorius Z. Liaukšminas, parašęs keletą vadovėlių, kurie buvo vartojami ir kitose valstybėse. Jis buvo garsus Vilniuje ir jo apylinkėse kaip lituvių kalbos apaštalas. Akademijoje rektorijų vietas irgi turėjo nemažai lituvių.

Galbūt pamatuotai sakoma, kad Vilniaus jėzuitų akademija prisidėjo prie lituvių, palaidydam lotynų kalbą ir tuo prisidėdama Lietuvos sulenbėjimui, kai tuo metu vienuoliai bijorai protegavo vien lenkų kalbą.

Vėlesniųjų laikų Vilniaus universiteto alumnai (S. Daukantas, S. Stanevičius ir daugelis kitų) savo darbais buvo pagrindas aušrininkams, kurie kėlė lituvių tautines aspiracijas, siekdami kultūrinės laisvės ir politinio savarakiškumo.

Kertinė paraštė

Kia, kad ir choristų sąstatą turėtų griežtai nulemti ne kokie ekskursavimo ar pasižymėjimo motyvai, bet pareigingų choristų kvalifikacijos. O menine pūtimi — vėl akcentuojau — džiaugsimės tik tada, jei visi pavieniai chorai iš anksto tvirtai įveiks visas muzikinio pasiruošimo kliūtis, nelaukdami sudėtingesnės dainos ar sunkesnės vietos išganymo iš kitų ir nesitikėdami kaip nors „zuikiais“ kitų vežimuose pravažiuoti pro visus galimų skaitymo pavojus.

Mūsų chorinės kultūros kreišvės nenužeminimas yra, žinokim, visų dainų šventės dalyvių tautinės garbės raikalas.

Tokios tad gairės tegu juos ir veda į Torontą! Stasys Liepas

ERDVES LĖKTUVO ASTRONAUTAI

Erdvės lėktuvo (Space Shuttle) programai jau parinkti 35 nauji kandidatai astronautų pareigoms. Prašymus padavė 8079 erdvės entuziastai. Bet, nors daug pašauktų, mažai išrinktų.

Parinktų 35 kandidatų tarpe yra 6 moterys ir 4 tautinių mažumų nariai. Tad norėta visus patenkinti.

Porą metų tęsis apmokymas ir treniruotė. Tada drauge su dabar aktyviais 27 astronautais jie sudarys erdvės lėktuvų įgulą. O įgula turės du pilotus ir vieną ar du misijos specialistus. Jų uždavinys bus operuoti lėktuvu kroviniu, kai bus orbitoje.

Parinktieji astronautai kandidatai jauni žmonės. Amžiaus skalė svyruoja tarp 26 ir 39 metų.

DR. K. G. BALUKAS

Akušerija ir moterų ligos

Ginekologinė Chirurgija.

6449 So. Pulaski Rd. (Crawford

Medical Building) Tel. LU 5-6446

Jei nesusiliepia skambinti 374-8004

Prima liguos pagal susitarimą.

DR. VL. BLAŽYS

PLAUČŲ IR VIDAUS LIGOS

Marquette Medical Center

6132 So. Kedzie Avenue.

Val: pirm., antr., ketv., penkt. 9 iki 7:30 val. vakaro.

Seštadien. nuo 1 iki 3 val.

Pagal susitarimą.

Ofis. telef. WA 5-2670.

Rezid. tel. WALbrook 5-3048.

Tel. ofiso HE 4-5849; rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2434 West 71st Street

Val: pirm., antr., ketv., penkt. 1:00 - 5:00 val. popiet., treč. ir sešt. tik susitarus.

Ofis. telef. WA 5-2670.

Rezid. tel. WALbrook 5-3048.

Tel. ofiso HE 4-5849; rez. 388-2233

DR. JONAS G. BYLA-BYLAITIS

GALVOS IR STUBURO LIGOS

2858 West 63rd Street

Chicago, Illinois 60629

Tel. — 476-3409

Valandos pagal susitarimą

Ofis. telef. WA 5-2670.

Rezid. tel. WALbrook 5-3048.

Tel. ofiso HE 4-5849; rez. 388-2233

DR. EDMUND E. CIARA

OPTOMETRISTAS

2709 West 51st Street

Tel. — GE 6-2400

Val: pagal susitarimą; pirm., ketv. 1-4 ir 7-9; antr., ketv. ir penkt. 10-4; seštadien. 10-3 val.

Ofis. tel. 735-4477; Rez. 246-2839

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

Specialybė — Nervų ir Emocinės ligos.

CRAWFORD MEDICAL BLDG.

6449 So. Pulaski Road

Tel. — BE 3-5893

Specialybė Akų ligos

3907 West 103rd Street

Valandos pagal susitarimą

Ofis. tel. — PR 8-2220

DR. JANINA JAKSEVIČIUS

VAIKŲ LIGOS

2656 West 63rd Street

Pirm., antr., ketv., penkt. ir seštadien. nuo 1 iki 4 val. vak. Seštadien. nuo 1 iki 4 val.

Ofis. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3844 West 63rd Street

Valandos pagal susitarimą

DR. K. A. JUCAS

DERMATOLOGIJĄ

CHIRURGIJA

5214 No. Western Avenue

1002 No. Western Avenue

Tel. atsakoma 12 valandų

489-4441 — 561-4005

Jei laigos ir buto tel. 652-1381

DR. FERD. VYT. KAUNAS

BENDROJI MEDICINA

1407 So. 49th Court, Cicero, Ill.

Kasdien 10-12 ir 4-7

Išskyrus treč. ir seštadien.

Tel. ofiso ir buto: Olympe 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1443 So. 50th Ave., Cicero

Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.

Išskyrus trečiadienius.

Seštadieniais 12 iki 4 val. popiet.

Tel. REliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

Lietuvius gydytojas

3925 West 59th Street

Val: pirm., antr., ketv., penkt. ir seštadien. 1-3 val. vak. ir seštadien. 1-3 val. vak.

Treč. ir seštadien. uždaryta.

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

KEDIKI IR VAIKŲ LIGOS

SPECIALISTE

MEDICAL BUILDING

7156 South Western Avenue

Valandos: Kasdien nuo 10 val. ryto iki 1 val. popiet.

Ofis. tel. RE 7-1168, rez. 239-2919

Ofis. HE 4-1818; rez. PR 6-9601

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybė vidaus ligos

2454 West 71st Street

71-os ir Campbell Ave. kamp.

Val: pirm., antr., ketv., penkt. ir seštadien. 1-3 val. vak. ir seštadien. 1-3 val. vak.

Trečiadieniais uždaryta.

Ofis. tel. 735-4477; Rez. 246-2839

Ofis. tel. 735-4477; Rez. 246-2839

Ofis. tel. 735-4477; Rez. 246-2839

Ofis. tel. 735-4477; Rez. 246-2839

Ofis. tel. 735-4477; Rez. 246-2839

Ofis. tel. 735-4477; Rez. 246-2839

Ofis. tel. 735-4477; Rez. 246-2839

Ofis. tel. 735-4477; Rez. 246-2839

Ofis. tel. 735-4477; Rez. 246-2839

Ofis. tel. 735-4477; Rez. 246-2839

Ofis. tel. 735-4477; Rez. 246-2839

Ofis. tel. 735-4477; Rez. 246-2839

Ofis. tel. 735-4477; Rez. 246-2839

Ofis. tel. 735-4477; Rez. 246-2839

Ofis. tel. 735-4477; Rez. 246-2839

Ofis. tel. 735-4477; Rez. 246-2839

Ofis. tel. 735-4477; Rez. 246-2839

Ofis. tel. 735-4477; Rez. 246-2839

Ofis. tel. 735-4477; Rez. 246-2839

Ofis. tel. 735-4477; Rez. 246-2839

Ofis. tel. 735-4477; Rez. 246-2839

Ofis. tel. 735-4477; Rez. 246-2839

Ofis. tel. 735-4477; Rez. 246-2839

Ofis. tel. 735-4477; Rez. 246-2839

Ofis. tel. 735-4477; Rez. 246-2839

Ofis. tel. 735-4477; Rez. 246-2839

Ofis. tel. 735-4477; Rez. 246-2839

Ofis. tel. 735-4477; Rez. 246-2839

Ofis. tel. 735-4477; Rez. 246-2839

Ofis. tel. 735-4477; Rez. 246-2839

Ofis. tel. 735-4477; Rez. 246-2839

Ofis. tel. 735

Pabaltiečių piešinių paroda New Yorke

ALINA STAKNIENĖ

Priešais didžiulį langą, giliam minkštasulyje sėdi dailininkas Vladas Žilius ir susimąstęs žiūri į Penktosios Avenue judrų kam-pą. Ten zuja margaspalviai žmo-nių būriai, palengva palei Cent-ral Parką rieda automobiliai, o ankstyvojo pavasario danguje iš-režęs Metropolitan muziejaus masyvus, ryškių linijų siluetas.

Langas, pro kurį žiūri dailininkas, ir visas šioj išpūdingoj vie-toj stovintis dailus pastatas pri-klauso Ukrainiečių institutui. O viduje jau visą savaitę vyksta Pa-baltiečių piešinių paroda — nuo bal. 1 iki 9 d. Joje išstatyti ir dail. Vlodo Žiliaus trys darbai.

Dailininkas prie šios parodos prisidėjo ne vien savo darbais. Jis paaukėjo daug laiko, parodą be-ruošiant: suprojektavo katalogą, kartu su kitais dailininkais pieši-nius atrinko, kabino ir t. t. Parodą rengė pabaltiečių meno drau-gija BALTIA, į kurios veiklą pats V. Žilius yra nuoširdžiai įsijun-gęs. Taip pat ir kiti New Yorko dailininkai — Elena Kecalaitė, Vida Krištolaitė, Elena Urbai-tytė, Kazimieras Žoromskis, o taipgi apšviesti plunksnos žmonių rašytojų.

Si draugija per vienerius metus nuo praeito pavasario yra suruošusi jau keturis renginius: Paba-ltiečių meno skaidrių pocietę, di-delę meno parodą Kultūros ži-di-nij, kurioj dalyvavo apie 40 dai-lininkų, Pabaltiečių poezijos po-pietę su devyniais ryškiais poetais ir šią parodą, kuri apsiriboję vien piešiniais.

Su savo piešiniais šioj paro-doj dalyvavo 24 dailininkai: 7 es-tai, 9 latviai ir 8 lietuviai — Al-binas Elskas, Regina Ingelevičienė, Elena Kecalaitė, Vida Krištolaitė, Jadvyga Paukštienė, Vy-tautas Sakalauskas, Elena Urbai-tytė ir Vladas Žilius.

Buvo išstatyta daugiau kaip 50 piešinių. Dalį jų sudarė ab-straktai — piešiniai, kuriuose fi-guratyvinis elementas, jeigu jo ir yra, nedominuoja. Tokių darbų, atliktų plunksna, išstatė latvis dailininkas ir poetas Voldemaras Avens. Jo, lyg kompiuterio, smul-kiai išrašytos kompozicijos, sub-tiliai primityvios, sudaro savitą uždara sistemą, lyg slapta šrifta, perduodama ateičiai. Jos pavadin-tos "Past I" ir "Past II" — tai turbūt simbolizuoja dabartį, jau pavirtusią praeitimi.

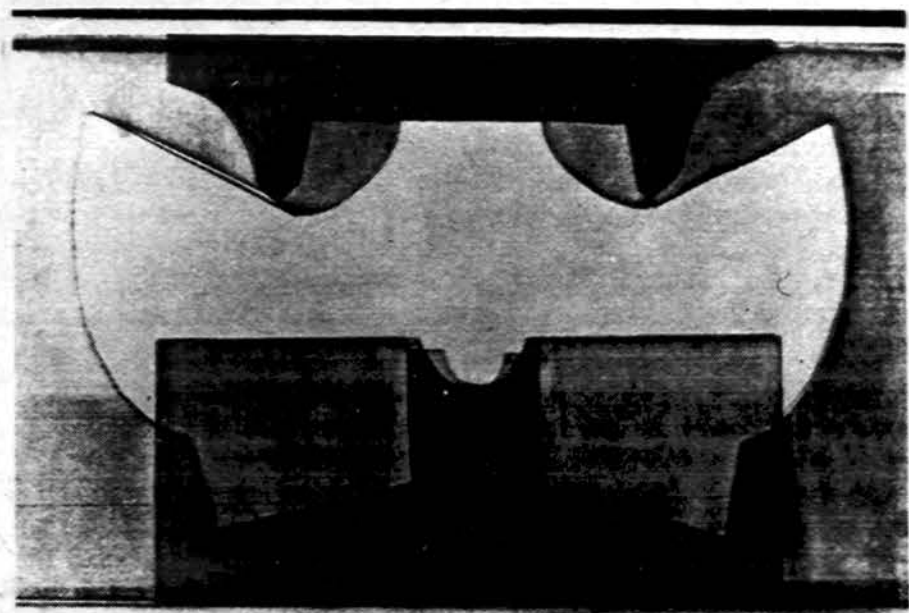
Hans Tsirk — estas — savo ab-straktaus ekspresionizmo pieši-niuose puikiai apvaldęs anglį. Tiek paviršiaus traktavimo įvai-rume, tiek ir komplikuojoj linijų ritmikoj atsispindi modernaus žmogaus dvasinis kompleksisku-mas.

Dagnara Igals, latvė, irgi iš-statė abstraktų, kuriuose lengvos, trapių formų konstrukcijos rizi-kingai balansuojasi tuščioje po-pieriaus erdvėje.

O Elenos Kecalaitės piešiniuo-se tuščios erdvės visai nėra. Vienas jos didelio formato abstrak-tas, pieštas anglim, labai dina-miškas. Jo visam plote įsisukęs sū-kuryrs, verpetas. Šis galingas spira-linis judesys, tartum žvaigždės gimimas, pilnas sprogtančios energijos ir jėgos.

Kiti du piešiniai, nedidelio for-mato pastelės, tai skulptūriškos konstrukcijos, lyg skulptūrų pro-jektai. Jų statiškos simetrisinės for-mos, griežtai logiškai kontroliuo-tos, yra pilnos sukauptos galios ir slepia kažkokį magišką elemen-tą. Viena amerikietė kritikė pa-našindama rašė, kad jie prime-na "afrikietiškus maskių tylą".

Peizažinės tematikos darbai ir-gi sudarė gausią grupę. Janis An-

Elena Kecalaitė "Image" #1 (piešinys, 1978) iš Pabaltiečių piešinių parodos New Yorke

rus, latvis, išstatė du itališkus peizažus, kuriuose taip pat yra daug dinamizmo, kosminių jė-gų susikirtimo, barokinės egzaltacijos.

O Ilmars Rumpeters — latvis — tapybiškai traktuojamose pas-telėse ir linijose ir spalvos ramios, vėsios. Jos sudaro piešiniuose ankstyvo rytmečio ramybės nuo-taiką. Jo darbe, pavadintame "Old Walls", tiesiog skamba su-tingusi vienišo miesto kampo ty-la.

Karl Nüder, esto, siurrealistinio sapno piešinį vien tik me-džiai ir medžiai, pilki medžių ka-mienai, o centre aukso vartai į seną Talino bažnyčią, kuri vos matoma, tirštoj migloj pasken-dusi. Šio dailininko darbus daug alegorinio elemento.

Vytauto Sakalausko švelniuo-se, smulkiais braižo plunksnos piešiniuose irgi daug medžių, bet čia ne jų kamienai, o viršū-nės, panašios į debesis. Neatskir-si ar dangus, ar žemė, ypač jo darbe pavadintam "Chthonian Sky", nes debesys čia virsta me-džiais, o medžiai debesimis. Pie-šiniuose viešpatuoja mistiškas gamtos pajautimas, visatos vien-

Ilmars Rumpeters Uostas (pastelė, 1976) iš Pabaltiečių piešinių parodos New Yorke

Pabaltiečių piešinių parodos New Yorke dalyviai ir rengėjai (iš kairės trūksta): D. Dagnara, E. Kecalaitė, J. Riekstins (Latvių sąjungos Amerikoje pirmininkas), Eleonora Šturms, Ilmars Rumpeters, Alina Staknienė ir Maie Kuuskvere; stovi iš dešinės: F. Milts, E. Dajevskis, H. Herman, E. U. Silrak, E. Urbaitytė, V. Žilius, A. Maestate, prof. O. Berendsen ir K. Žoromskis. Nuotr. Bruno Rozitis

Vidos Krištolaitės du dar-bai vaizduoja besisilpniančias mo-teris, kurios dvelkia kapų ramy-be ir šalti. Galbūt čia prasimu-šė tas tragiškas elementas, daž-nas jos kūryboj.

Ilse Leetaru — estė — ir Da-ce Marga — latvė — simplifikuotom linijom šikuoja moteriškas figūras įvairiose pozose. O Edu-ardo Würalto pieštuku šikuo-tas piešinys — arklys trijose skirtingose pozose — sudaro efektą tri-jų arklių grupės. Šis darbas bu-vo pasirošimas peizažui su ark-liais. Würaltas buvo vienintelis parodoj reprezentuotas miręs dai-lininkas, — estai norėjo jį paro-dyti.

Valdis Kupris — latvis — iš-siskyrė iš visų savo sąmoningai "senovišku" romantizmu. Ang-lies ir pieštuko piešinys "Child with dove" savo naiviu jautru-mu primena grakščiai idealizuo-tas Chateaubriand romanų iliustracijas. (Užtenka pažvelgti į švel-niai modeliuotą vaiko kojelę).

O Vlodo Žiliaus darbai, atlikti meistriškai valdomu pieštuku, iš-siskyrė savo avangardiškumu. Jo žaismingai išbarstytos, tyrų lini-tų plastinės formos, lyg išplėtos iš baltos popieriaus erdvės, taip kaip Rodin skulptūra, dar tik gimstanti iš beformės medžiagos. Įvairios kūno dalys čia atsiranda ir pranyksta popieriaus baltu-me. Piešiniai pavadinti "Theatre nr. 2", "Theatre nr. 3". Zmo-gaus gyvenimas, tai žaidimas, te-atras. Jis susideda iš įvairių mo-mentų, taip kaip šiuose piešiniuo-se, išbarstytu, komišku, sensua-liu, švelniu, aštriu. Čia randam ir senų batų ir daugiaprasmių prasišvėrusių žiedų taurelių ir siurrealistinės simbolikos, alego-rijos.

Šio dailininko darbai buvo pa-tytis idomiųjų parodoj. Amerikie-čiai lankytojai ypač jais domėjosi. Aplamai, ši paroda praėjo gana sėkmingai. Ją aplankė keli šimtai žmonių. Kadangi Ukrainiečių institutas yra muziejų ir galerijų rajone, tai daug lankytojų "pro šalį eidami" užėjo. Šioje vietoje BALTIA numato surengti atei-tyje ir kitų parodų. Šiuo metu kalbama apie meninės fotografi-jos parodą. Latviai New Yorke jų dažnai surengia, o mes ne. Tektų kviešti fotografus iš įvairių Ame-rikos vietovių joje dalyvauti.

Baigiant reikia pažymėti, kad piešinių parodoj irgi dalyvavo viena ne niujorkietė dailininkė — Jadvyga Paukštienė iš Chicagos su dviem komiškom pastelėm — vyras su raudona kepure ir kita — daktaro kabinete belaukiant. Tai-gi pradžia padaryta ne vien pa-baltiečių kultūriniam bendradar-biavimui, bet ir lietuviškiems "kultūriniais mainams".

Nuotrauka K. Ambrozaičio

Alfonsas Nyka-Niliūnas

MOTINOS DAINA

Mano motina dainavo dainą:
Jos akyse plaukė laivas.
Aš pasirėmiau aukštai ant stiebo,
Ir daina įsiskaidė širdyje.

Mano motina dainavo dainą:
Jos akyse skrido paukštis,
Ir didžiulis žuolas, kovojantis su vėjais,
Paslėpė tą paukštį sutemoj.

Mano motina dainavo dainą:
Jos akyse kruto lapai,
Ir daina, ir veidrodys prieš langą
Buvo pilnas lapų ir rudens.

Mano motina dainavo dainą:
Jos akyse laivas ėmė skęsti,
Ažuolą su pagrobtu paukščiu mūlaužė
Ir pajudusiame veidrody paliko mus abu.

MOTINA

Gesdama paslaptingojo šviesoj Eldorado,
Begalinių laukų apkabintam name,
Tu klausai, kaip vaikai, Tavo šviesą praradę,
Lyg apakę klajoja naktim neramiai.

Ir tada suliepsnoji nors vienai sekundei,
Paskutinėm ugnim įsiems žviesdama,
Ir užgesti tenai, lyg šešėlis, be skundo,
Kaip žvaigždė begalinėm naktim krisdama.

Rupi komizmo duona Los Angeles Dramos sambūrio spektaklyje

PR. VISVYDAS

Balandžio 29 d. Los Angeles kino, kaip reikliai žmonės žiūri į Dramos sambūris suvaidino nau-ją Vyt. Alanto 3-jų veiksmų ko-mediją. "Saulėgrąžų sala". Turinį galima nusakyti šitaip: žmo-nos lepinimas, vedybinė trintis, šeimos "draugu" veidmainiavi-mas, erotika, butelis ir vyriškos iliuzijos.

Kaip visuomet, į spektaklį tau-tiečiai rinkosi gausiai, tarsi į ko-kią šventę. Tikėjosi daugiau, ne-gu įmanoma. Publikos apetitas laukia kuo daugiau dirglių kas-nių. O jei jų mažai, po vaidinimo prasideda kandus visa ko seikė-jimas. Jau romėnų Plautas įsi-ti-

kino, kaip reikliai žmonės žiūri į komizmą. Vos tik atsileidžia juo-kią šventę. Tikėjosi daugiau, ne-gu įmanoma. Publikos apetitas laukia kuo daugiau dirglių kas-nių. O jei jų mažai, po vaidinimo prasideda kandus visa ko seikė-jimas. Jau romėnų Plautas įsi-ti-

viskas būtų tik nepriklausomy-bės pradžios miesčionių, o toji saulėgrąžų tapyba — Kauno se-namiesčio talkučkei.

Gindamas dramaturgą, te-galiu įterpti kelias J. Miltonio mintis: spektaklio sėkmė visų pir-ma priklauso nuo vaidybos, vai-dybos ir dar kartą vaidybos; vai-dintojai turi nepasikliauti teks-tu, peršokti jo lygį ir papildyti veiksmą savo žmogišku sudėtin-gumu. To, matyti, siekė režisierė D. Mackialienė, į Alanto tekstą įtrėkdama ir dabarties kraujo, ir modernios satyros degalo. Ta-čiau tie keli lašai nedaug ką pa-keitė, žinoma, sukėlė juoką, kai buvo paminėtas kaliforniečiams gerai žinomas Santa Monikos vardas.

Kiti ekspertai griebė režisūrą. Štai kelios apdailintos nuomonės: "Kagi, vėl ta pati dalužė — tiek darbo įdėta, o rezultatas — tuš-čias saulėgrąžinis nulis". "Akto-riai smagiai kalba, burbuluoja, bet nėra pagaunančios sąsajos, nėra darnaus ritmo". "Nėra ir stiliaus. Stengiasi komiškai imi-tuoti buvusį gyvenimą, vodevi-liškai pajaukinti publiką, bet nutolta nuo paties pagrindo — sceninio įtaigumo".

Norėčiau pridėti ir savo skati-ką. Stilistinio vieningumo nebu-vo, tai tiesa. Tačiau vaidybinio užsidegimo ir judėjimo scenoje, kai kada įdomaus, užteko. Pirmas veiksmas išėjo gana gyvas. Atsis-kleidė erdvus Povilo Jasiukonio sukurta scenovaizdis: dailininkas studijos langas su miesto stogų panorama, saulėgrąžų paveikslai, prie drobės susitelkęs dailininkas Vėsiotas (aktorius Rimas Zukas). Čia ir jo "surguliuojanti" išpai-kinta žmonelė Vida (aktorė Da-nutė Barauskaitė). Situacijos ė-mė risti vienos po kitos. Atsidan-gino šeimos "draugai" — Vidos gerbėjai: gašlus vertėiva Stasio-nis (Vincas Dovydasas) su dide-le gėlių puokšte, po to daktaras Dalinda (Saulius Stančikas) su barzdele, drebančiais pakinkliais ir mažą puokštę. Atsibaladojo ir dail. Viešinto draugas, butelio mylėtojas Riauka (Saulius Ma-tas). Vėliau įžirkliavo galerijos direktorius ilgšis Vitartas (Man-fredas Prišmantas) su laiba žmonele Lione (Viltis Jatulienė) ir gyvenimu tvaskančia Rūta (Rasa Zelenytė). Tai puošnus vyrų ir moterų paradas. Pokal-biai. Meilikavimas. Žvilgsniai. Intrigos. Klasta. Įžeidinėjimai. Emocijų proveržiai. Vyro ir žmo-nos konfliktas. Skandalingas Vi-dos išėjimas iš namų. Selmio Riaukos triumfas. Pirmas aktas sprogt sprogo nuo veiksmingu-mo.

Kaip dera, antrame veiksmė potencija atslūgo. Deja, atslūgo ir žiūrovų dėmesys, nes scenoje pa-sidarė blanku. Vyrų pagiriojimas, išštas ir be girtuokliško i-gudimo atliekamas, nesukėlė ko-mizmo. Toliau veiksmą užgūlė neįdomūs pašnekesiai ir perne-lyg dirbtinės situacijos. Ne ką padėjo uolus Riaukos bendravi-mas su buteliu ir su jau dabar našle tapusia Vitartiene. Vaidini-mas, įklampintas pagiriojimo nuotakose, neatsigavo ir trečia-me veiksmė, nežiūrint kelių juo-kingų replikų bei finalinio Vidos kojų nagų lakavimo ritualo.

Žiūrovai vienbalsiai sutarė, kad aktoriai — veteranai ir jau-nieji — buvo gerai pasiruošę. Reikia drūtai pabrėžti Manfredo Prišmanto puikiai suvaidintą Vitartą: ligotą džiūsną, atsargų ir lėtą.

Malonų išpūdį darė ir Danutės Barauskaitės Vida. Šiek tiek per-grimuota ir vėsoka, bet patrauk-li, kokiška, įnoringa. Reikia ti-kėtis, jog, vaidinant Detroit, jai pavyks dar labiau išryškinti le-pūnės Vidos moteriškus bruožus ir duoti balsui daugiau gundan-čio saldumo. Gaila, kad pagal

(Nukelta į 4 pusl.)

MŪSŲ KALBA

Trys išstumia trejus

"Draugo" 1978 — bal. 6 numerio spaudoje ir gyvenimo apžvalgų randam dvejopai vartojama skaitvardžių trys: antraščių "Trys metai už kiaušė" ir tekste "nubaudė laisvės atėmimu trejiems metams" bei "tuos trejus metus turės dirbti". Antraštė, atrodo, duota "Draugo" redakcijos, aprašymo tekstas imtas iš sovietinės "Tiesos". Kaip tokia skirtinga vartoseną galėjo atsirasti?

Antraštės trys metai atsirado pagal dabartinį gyvybės kalbos polinkį, o teksto trejiems metams ir trejus metus vartojama pagal lietuvių kalbos gramatikos reikalavimus, kur pasakyta, kad dauginiai skaitvardžiai skiriasi nuo paprastųjų tuo, jog sakinyje jie eina tik su daugiskaitiniais daiktavardžiais, pvz.: liko dar vieneriems metams, pasistatė dvejus namus, akėjo dvejom akcijom, praslinko treji metai, turėjo trejas girnas ir kt.

Bet šitoks kasdieninės vartosenos nesutikimas su gramatikos reikalavimais yra toks pat senas, kokia sena ir mūsų bendrinė kalba. Tik atsiminkim J. Jablonskio, J. Baltikonio ir kitų mūsų kalbininkų taisyms, nedavusius, de ja, didesnių vaisių. Ir dabar tiek Lietuvoje, tiek svetur taip pat įtaigaujama su daugiskaitiniais

daiktavardžiais taip pat vartoti daiktavardžiais taip pat vartoti dauginius skaitvardžius, o ar kas savanoriškai klauso? Polinkis vartoti dauginių skaitvardžių vietoj paprastuosius skaitvardžius nepalyginti stipresnis už laikymąsi gramatikos normas, kuri daugelio paprasčiausiai užmirštama ar kai ką tiesiog sunkinanti. Tad ir kyla klausimas: ar bartinai tie, kurie linksta šią vos dešimties dauginių skaitvardžių grupę atskirais atvejais apibendrinti? ar tokia kasdieninė kalbos vartoseną sunkinanti išimtis iš tiktųjų reikalinga? Juk kalbos praktikoj turim ir toleruojamą apibendrinimo pavyzdžių: Juodu kas vieni metai augindavo du parsiuku (J. Jablonskis, Rinktiniai raštai, I.231). Penki tvartai, vienos durys (ten pat, 221). Vieni namai paliko (Dab. liet. k. žodynas, 934) ir kt. Tad, užstodami gramatikos teikiama dauginių skaitvardžių mūsų kalbai būdingą vartoseną normą su daugiskaitiniais daiktavardžiais, taip pat per griežtai nesmerkime skaitvardžių apibendrinimo pastangų: kodėl šalia vieni metai ar vienos durys negali būti iš analogijos ir trys metai?

Stasys Barzdukas

Susitikimas santakoje

LIUDAS AUGSTYS

• A. Norimas, SANTAKA. Novelės. Išeido ir spausdino "Draugo" Chicagoje 1977 metais. Viršelis Giedros Trečiokaitės. Knyga 304 psl., kainą 6 dol., gaunama ir "Draugo".

*

Andrius Norimas (Mironas) nėra tarp rašančiųjų naujokas, palyginus su kitais, bent su viduriniojo amžiaus, kurių dauguma savo pirmuosius žingsnius žengė jau išeivijoje. Gimęs 1911 m., jau 1938 metais debiutavo romanu "Birutės turtai". Po to išeivijoje pasirodė po 17 metų, 1955 m. išleisdamas novelių rinkinį "Naujas veidas". 1959 m. išleido dviejų jaunųjų istorijų "Man silpna". 1966 m. A. Norimo romanas "Rytai — vakarai" buvo spausdinamas "Draugo" atkarpoje. Nepasakytume, kad autorius būtų sulaukęs išskirtinio pasisekimo, tačiau tenka pripažinti, kad autorius literatūrinį pasisekimą turėjo nebologą. Jis studijavo Vytauto Didžiojo universitete anglistiką ir gerai pažino vertingą anglosakų literatūrą. A. Mironas dar 1938 m. išleido Ballantinas, skotų rašytojo, apysaką "Koralų sala" ir 1939 m. Mark Twaino "Finno nuotykius", žavėjusius daugelį nepriklausomos Lietuvos jaunųjų skaitytojų. Jeigu kai kuris autorių pakaitinamas neapsisakytume, tai to negalėtume pasakyti apie Norimą, tačiau ar pažinimas suteikė galimumą laimėti didesnių pasisekimų originalioje literatūroje, tai jau kitas reikalas.

Idomu taip pat pažymėti, kad vienintelis mūsų rašytojas, o gal ir tarp daugelio kitų tautų, Norimas buvo boko mėgėjas. Tiesa, prieš metus miręs amerikietis rašytojas James Jones taip pat buvo boksas mėgėjas, jo knyga "From Here to Eternity" laimėjo National Book Award ir sulaukė milžiniško pasisekimo. Tačiau mūsų A. Mironas, jei ir neturėjo tokio pasisekimo literatūroje, tai turėjo laimėjimų bokse, kas taip pat autorių įrašė į istoriją. Norimas buvo 1927, 1928 ir

1931 m. gaidžio svorio Lietuvos bokso meistras. Nepaisant to, "Santakos" autorius daug darbovisi ir muzikos srityje, pats grodamas įvairiais instrumentais. Šį įvadą apie autorių gal ir nebūtina reikalinga "Santakos" novelių rinkinio proga, padarėm, prisimindami posakį, kad tie, kurie nori autorių pažinti, turi susipažinti su autoriaus gimtine, šiuo atveju su labai spalvinga biografija.

Novelių rinkinys "Santaka", išleistas 1977 m. su nemaža knygoje paskelbtų rėmėjų talka, yra arti 300 puslapių knyga, kurioje sudėta tuzinas novelių, iš jų leido dviejų jaunųjų istorijų "Man silpna". 1966 m. A. Norimo romanas "Rytai — vakarai" buvo spausdinamas "Draugo" atkarpoje. Nepasakytume, kad autorius būtų sulaukęs išskirtinio pasisekimo, tačiau tenka pripažinti, kad autorius literatūrinį pasisekimą turėjo nebologą. Jis studijavo Vytauto Didžiojo universitete anglistiką ir gerai pažino vertingą anglosakų literatūrą. A. Mironas dar 1938 m. išleido Ballantinas, skotų rašytojo, apysaką "Koralų sala" ir 1939 m. Mark Twaino "Finno nuotykius", žavėjusius daugelį nepriklausomos Lietuvos jaunųjų skaitytojų. Jeigu kai kuris autorių pakaitinamas neapsisakytume, tai to negalėtume pasakyti apie Norimą, tačiau ar pažinimas suteikė galimumą laimėti didesnių pasisekimų originalioje literatūroje, tai jau kitas reikalas.

Hamiltono, Kanados, lietuvių mergaičių choras "Aldas" su buvusiu meno vadovu ir dirigentu sol. Vaclova Verikaite. "Aldas" 2 m. gegužės mėnesio 21 dieną koncertuos Chica gajoje, Jaunimo centro didžiojoje saleje. Tai pirmas didesnis choro pasirodymas po pernykčių gastrolių Pietų Amerikoje, vadovaujant naujam choro dirigentui muz. J. Goveđui. Koncerto pelnas skiriamas š. m. PLJS Ryslių centro lituanistikos seminaro reikalam.

J. Miltenio nuotr.

Vytautas Ignas Zemaityja (ilno raiziny, 18" x 24", 1977) IS dailininko darbų parodos, atidaromos M. K. Ciurlionio galerijoje, Jaunimo centre, Chicago, gegužės mėn. 20 d. 7 val. vak. (Žiūr. Kultūrinę kroniką)

"Santakoj" sudėtus, kūrinius. O tai liudija arba konkursų komisijų nesugadymą, ar konkursan prisistatymų kūrinių skurdumą. Tiesa, tos premijuotosios novelės tam tikra prasme noveliškos, jos nuotykinės, tačiau tie nuotykiškai nei literatūriškai, nei gyvenimiškai nėra pagrįsti. "Santakos" herojai keliolika metų eina į Kau-no santaką, kad susitiktų savo mylimąjį, kuris seniai Amerikoje. Be abejo, tai idomu, bet per tiek metų, kas norėjo, susirado ir be santakų vienas kitą, nepaisant kuriame pasaulio krašte bebūtų.

Neįtikima taipgi nuotykinė novelė "Po laivą", kur autorius myli seseris dvynukes, neatsikirdamas kuri ateina į pasimatymą. Gali neatkirti mokytojas, gali neatkirti pažįstami, bet kad neatkirti mylimasis, nebe labai norisi tikėti. Trečioji novelė, nors irgi labai nuotykinė, bet kadangi veiksmas eina karo metu, jau labiau patikima, nes karo metu pasitaiko ir tokių įvykių, kokių daugelis rašytojų nedrįstų net dėti į savo raštus, bijodami, kad jais skaitytojas nepatikės. Ir kitos novelės iš esmės nesiskiria nuo premijuotųjų, vienos labiau, kitos mažiau įtikimos. Jos parašytos ne visai vienodu stiliumi, ir autorius savo laisvę, pridėdamas prie recenzuoti pasiūstos knygos, rašo: "Noriu atkreipti dėmesį į kai kurias mano novelės, nes ne visos yra vienodu stiliumi parašytos. Savotiška stilių bandau naudoti novelėje "Keturkelis", kurį jungtamos vadinamosios "baltosios eilės" arba lyg ir muzikinis ritmas. Iš dalies tas pat yra ir "Santakos" novelėje, bet tik Mar-jos blogesnės už kitas, toj pačioj

Spausdinamas (ir jau pomirtinis) prof. Jono Puzino straipsnis "Dr. Jonas Basanavičius — Lietuvos mokslo draugijos steigėjas ir ugdytojas". Straipsnio duodama dar tik pradžia; bus tęsinys. Poezijos puslapiuose — Vitalija Bogutaitė: spausdinamas puoštas eilėraščių iš ciklo "Apokalipsė". Neuzmiršta ir medicina: Antanas Butkus rašo apie aterosklerozinius krauj-

gyslių pakenkimus ir kliniškes komplikacijas. Beletristikos yra duodama Jurgio Gliudos premijuotoji novelė "Vyskupo šešelyje". Literatūriniam nagrinėjime atsigręžtama į Jurgį Baltušaitį: Vincas Natkevičius žvelgia į idėjas Jurgio Baltrušaičio poezijoje. Numerio apžvalginėje dalyje Tomas Venclova informuoja, daug kur pasiremdamas tiesiogine savo patirtimi, apie dabartinę padėtį Mažosios Lietuvos J. G. rašo apie du šešiasdešimtinių inž. Jurgį Gimbutą ir dr. Kazį Ambrozaitį. Recenzuojamos knygos: "L. K. B. Kronikos III tomas", Kazio Bradūno "Alkana kelionė", Vl. Juodeikos "Didžioji iliuzija", Stepo Zobarsko redaguotoji antologija "The Lithuanian Short Story: 50 Years", Juliaus Siniaus "Dainos ir giesmės broliams lietuviams". Žurnalo puslapiai iliustruoti Alfonso Dargio, K. Skleriaus kūrinių ir šiaip nuotraukomis. Viršelių puslapius puošia Adomo Galdiko tapybos.

• KRIVULĖS, 1978 m. kovo mėn., Nr. 1. Leidžia Vakarų Europos Lietuvių Sielovada. Redaguoja kun. P. Celiešius, Kirchenstr. 5, 8939 Bad Woerishofen, W. Germany. Leidinys spausdinamas du kartus metuose — kovo ir spalio mėnesiais, 32 pusl., iliustruotas nuotraukomis.

• Šis "Krivulės" numeris pradedamas vysk. A. Deksnio laišku tikintiesiems. Toliau, be kita ko, kalbama apie naują Bažnyčios teisių kodeksą, aptariama prof. Vl. Juodeikos knyga "Didžioji iliuzija", stabtelėjama prie Lietuvių kultūros draugijos seminaro, ir ypač ryškina prof. dr. Antano Maceinos 70 metų amžiaus sukaktis. Apie suaktyvininką rašo pats redak-

Komizmo duona

(Atkelta iš 3 pusl.)

tekstą Vida teegzistavo tik vaidinimo trečdalyje.

Darbščiam Rimui Žukui ši sykį sukurti dailininko svajotojo nepavyko. Jo Vežiota elgėsi be menininkui būdingos emociškos kaitros. Saulius Matas šelmiško Riaukos personažą įvaldė su kauptu. Matas tinka pokštininko rolei, sugeba improvizuoti ir jaučia dėsni, kad teatras yra veikli gyvenimo transformacija, o ne kokia išpūsta būseną. Suprantama, tik dažnesnė vaidyba padėtų jam prislopinti pasitaikanti blašky-masi scenoje ir polinkį į perdėtą retoriką, kai kartais be reikalo žiūrima į lubas.

Vincas Dovydaitis jaučiai įstvirtino savo donžuaniško vertelgos kailyje, nors, tiesą pasakius, mergišiaus būdas čia reikalauja švelnesnės vaidybinės plastikos. Grubokas moters rankų ir kojų glostymas atsiduoda akmens gadyne. Nūdien turima kitokių triukų. Šiaip Vincą smagu stebėti scenoje.

Santūriai, bet pakankamai sumaniai Viltis Jatulienė pavaizdavo Lionės Vitaritenės miesčionišką chameleoniskumą. Sauliaus Stančiko dr. Dalinda išėjo fleg-

daugiau ar mažiau literatūros gyvenime dalyvaują žmonės.

Kiekviena knyga turi geresnių ir blogesnių privalumų. Tokių turi ir ši. Todėl kviečiame skaitytojus ir susitikimą "Santakoj". Gal ne vienas į suteiks savo nuotykyne puse fizinio ar dvasinio poilsio. Autorius knygą dedikavo Muzai, kuri "skatino ir vedė", linkime, kad ji tas pareigas sėkmingai eitų ir toliau.

Nauji leidiniai

• AIDAI, 1978 m. balandžio mėn. Nr. 4. Mėnesinis kultūros žurnalas. Redaguoja dr. Juozas Girnius, 27 Juliette St., Boston, Mass. 02122. Literatūros apžvalgų ir techninis redaktorius dr. Leonardas Andriekus, O.F.M., Franciscan Monastery, Kennebunkport, Maine 04046. Žurnalo leidžia lietuviai pranciškonai. Administruoja Benvenutas Ramanauskas, O.F.M., 361 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207. Žurnalo metinė prenumerata 15 dol.

Spausdinamas (ir jau pomirtinis) prof. Jono Puzino straipsnis "Dr. Jonas Basanavičius — Lietuvos mokslo draugijos steigėjas ir ugdytojas". Straipsnio duodama dar tik pradžia; bus tęsinys. Poezijos puslapiuose — Vitalija Bogutaitė: spausdinamas puoštas eilėraščių iš ciklo "Apokalipsė". Neuzmiršta ir medicina: Antanas Butkus rašo apie aterosklerozinius krauj-

gyslių pakenkimus ir kliniškes komplikacijas. Beletristikos yra duodama Jurgio Gliudos premijuotoji novelė "Vyskupo šešelyje". Literatūriniam nagrinėjime atsigręžtama į Jurgį Baltušaitį: Vincas Natkevičius žvelgia į idėjas Jurgio Baltrušaičio poezijoje. Numerio apžvalginėje dalyje Tomas Venclova informuoja, daug kur pasiremdamas tiesiogine savo patirtimi, apie dabartinę padėtį Mažosios Lietuvos J. G. rašo apie du šešiasdešimtinių inž. Jurgį Gimbutą ir dr. Kazį Ambrozaitį. Recenzuojamos knygos: "L. K. B. Kronikos III tomas", Kazio Bradūno "Alkana kelionė", Vl. Juodeikos "Didžioji iliuzija", Stepo Zobarsko redaguotoji antologija "The Lithuanian Short Story: 50 Years", Juliaus Siniaus "Dainos ir giesmės broliams lietuviams". Žurnalo puslapiai iliustruoti Alfonso Dargio, K. Skleriaus kūrinių ir šiaip nuotraukomis. Viršelių puslapius puošia Adomo Galdiko tapybos.

• KRIVULĖS, 1978 m. kovo mėn., Nr. 1. Leidžia Vakarų Europos Lietuvių Sielovada. Redaguoja kun. P. Celiešius, Kirchenstr. 5, 8939 Bad Woerishofen, W. Germany. Leidinys spausdinamas du kartus metuose — kovo ir spalio mėnesiais, 32 pusl., iliustruotas nuotraukomis.

• Šis "Krivulės" numeris pradedamas vysk. A. Deksnio laišku tikintiesiems. Toliau, be kita ko, kalbama apie naują Bažnyčios teisių kodeksą, aptariama prof. Vl. Juodeikos knyga "Didžioji iliuzija", stabtelėjama prie Lietuvių kultūros draugijos seminaro, ir ypač ryškina prof. dr. Antano Maceinos 70 metų amžiaus sukaktis. Apie suaktyvininką rašo pats redak-

matiškai leidyvis ir, kaip kontrastas jūdrų veikėjų tarpe, spalvingas. Savo išvaizda nemažiau spalvinga atrodė ir Rūta, vaidinama Zelenytės. Ar tai tekstas, ar režisūra, ar pačios Zelenytės sceninis būdas, bet žavioji Rūta jautėsi gerokai pasimetusi, sakyčiau, vaidybiškai atitokusi nuo eigos.

Programoje pažymėta, kad režisieri padėjo Ema Dovydaitienė ir Inga Tumienė. Aplamai visa techniškai apimtis buvo itin

sklandi. Šioje srityje Sambūris niekad neapvilia.

WAGNER and SONS

TYPEWRITERS,
ADDING MACHINES
AND CHECKWRITERS,
Nuomoja, Parduoja, Taiso
Virš 50 metų patikimas jums
patarnavimas.

Phone — 581-4111
5610 S. Pulaski Rd., Chicago

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES

Pardavimas ir Taisyimas

2846 W. 69th Street — Tel. RE 7-1941

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ IS BOSTONO IR NEW YORKO

DAR YRA VIETŲ ŠIOSE GRUPĖSE:

Vienas savaitės: Rugsėjo 17	— \$845.00	Rugsėjo 22	— \$845.00
Dviejų savaitių: birželio 11	— \$1195.00	rugpjūčio 6	— \$1245.00
liepos 2	— \$1245.00	rugsėjo 3	— \$1195.00
liepos 16	— \$1245.00	gruodžio 22	— \$1045.00

Visos grupės aplankys Kauną ir Trakus. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ su papildomu mokesčiu New York'e.

GRUPĖSE VIETŲ SKAICIUS RIBOTAS — PATARTINA REGISTRUOTIS KUO ANKSČIAU.

Smulkesnių žinių ir registracijos reikalu kreipkitės į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway, P. O. Box 116

South Boston, Ma. 02127, Tel. (617) 268-8764

Istaigai vadovauja: Aldona Adomoniėnė ir Albina Rudžionienė

Prices are based on double occupancy and are subject to changes and/or Government approval.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Licensed by VNESHPOSYLORG

Gerai pažįstama firma, kuri, per daugelį metų
skubiai ir tiksliai aptarnauja
savo skaitlingą klientūrą siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, LATVIJĄ
ESTONIJĄ, UKRAINIJĄ ir t. t.

GAVEJAS NIEKO NEMOKA.
TOKSTANČIAI KLIENŲ PATENKINTI
VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI
GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštų kokybės prekių prieinamomis kainomis

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausiojo istaigoje ir visuose mūsų skyriuose

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

488 MADISON AVENUE

(tarp 51 ir 52 gatvės) FLOOR 21st

NEW YORK, N. Y. 10022

Tel.: (212) 758-1150/1

SKYRIAI:

Apple-Valley, Minn. 55124	7626 W. 150 St.	612 — 432-7083
New York, N. Y. 10003	45 Second Avenue	AL 4-5456
New York, N. Y. 10011	135 W. 14th Street	CH 3-2583
Hackensack, N. J. 07601	112 Main St.	201 — 342-9616
So. Boston, Mass. 02127	399 West Broadway	268-0068
Buffalo, N. Y. 14206	332 Fillmore Avenue	TL 6-2674
Chicago, Ill. 60622	2222 W. Chicago Ave.	BR 8-6968
Chicago, Ill. 60629	2501 West 69 St.	WA 5-2737
Cleveland, Ohio 44134	5879 State Road	884-1738
Fort Wayne, Ind. 46808	1807 Belmeke Rd.	432-5402
Grand Rapids, Mich. 49504	636-38 Bridge St. N.W.	GL 8-2256
Bridgeport, Conn. 06610	1880 Seaview Ave.	203 — 367-2863
Hartford, Conn. 06106	518 Park St.	FO 3-8589
Lakewood, N. J. 08701	241 Fourth St.	518 — 989-6742
Lexington, N. Y. 12452	Route 13 A	AN 1-2994
Los Angeles, Calif. 90022	990 S. Atlantic Blvd.	246-9473
New Haven, Conn. 06511	1329 Boulevard	LO 2-1446
Newark, N. J. 07106	686 Sanford Avenue	373-8783
Passaic, N. J. 07055	42 Monroe St.	GR 2-6387
Philadelphia, Pa. 19122	1214 N. 5th St.	PO 3-4818
Philadelphia, Pa. 19141	4925 Old York Rd.	GL 5-9586
Pittsburgh, Pa. 15203	1307 E. Carson Street	HU 1-2750
Wappingers Falls, N. Y. 12590	Hidden Hollow Apts.	914 — 297-0261
Waterbury, Conn. 06710	535 Cook St.	FL 6-6766
Worcester, Mass. 01610	144 Millbury Street	SW 8-2868
Irrington, N. J. 07111	1082 Springfield Ave.	374-6446
Youngstown, Ohio 44503	399 W. Federal St.	RI 3-0440

Pabaltiečių folklorinio pobūdžio scenos veikalų antologija

Prof. Alfredo Straumano (latvio) rūpesčiu šiame krašte ir aplamai Vakarų pasaulyje žadinamas dėmesys lietuvių, latvių ir estų dramaturgijai. Praėjusiais metais šešias rezistencinio pobūdžio baltiečių dramas išleido Waveland Press, Inc. leidykla. Alfredo Straumano redaguotas ir šešias dramas apimantis tomas pavadintas "Confrontations With Tyranny". Lietuviams ten atstovauja Algirdo Landsbergio "Five Posts in a Market Place" ir Antano Skėmos "The Awakening".

Prof. Alfredas Straumanis reikšmingą savo darbą tęsia toliau. Jo suredaguotas tos pačios leidyklos šiemet anglų kalba leidžiamas naujas baltiečių scenos veikalų tomas "The Golden Steed". Tai tautosakinių šaknų lietuvių, latvių ir estų vaidinimai; iš viso septyni. Lietuvių yra Kazio Sajos "Devynbėdžiai" (The Village of Nine Woes) ir Kazio Borutos dramatiškas "Baltaragio malūnas" (Whitehorn's Windmill). Kazi Sają anglų kalbon išvertė Eglė Juodvalkytė, o vaidinimui įžangą parašė tautosaką studijuojanti Eglė V. Žygaitė. Kazio Borutos vertimą parūpino Kristina Sabalis ir Česarija Abartis, o veikalui įvadą parašė tautosakininkė Elena Bradūnaitė.

Abi baltiečių vaidinimų knygos parengtos visu kruopštumu. Joms ir lietuviams turėtų būti skirti dideli dėmesiai, leidinių įsigijimai. Pirmosios knygos "Confrontations With Tyranny" kaina 15 dol. "The Golden Steed" knyga išeis šį rudenį. Jos kaina bus taigi 15 dol. Tačiau iki š. m. rugpjūčio 15 d. užsisakantiems kainuos tik 12 dol. Perkant kartu ir anksčiau išleistą "Confrontations With Tyranny", abi knygos iki rugpjūčio 15 d. kainuos 24 dol. Leidybos adresas: Waveland Press, Inc. P. O. Box 400, Prospect Heights, Illinois 60070.

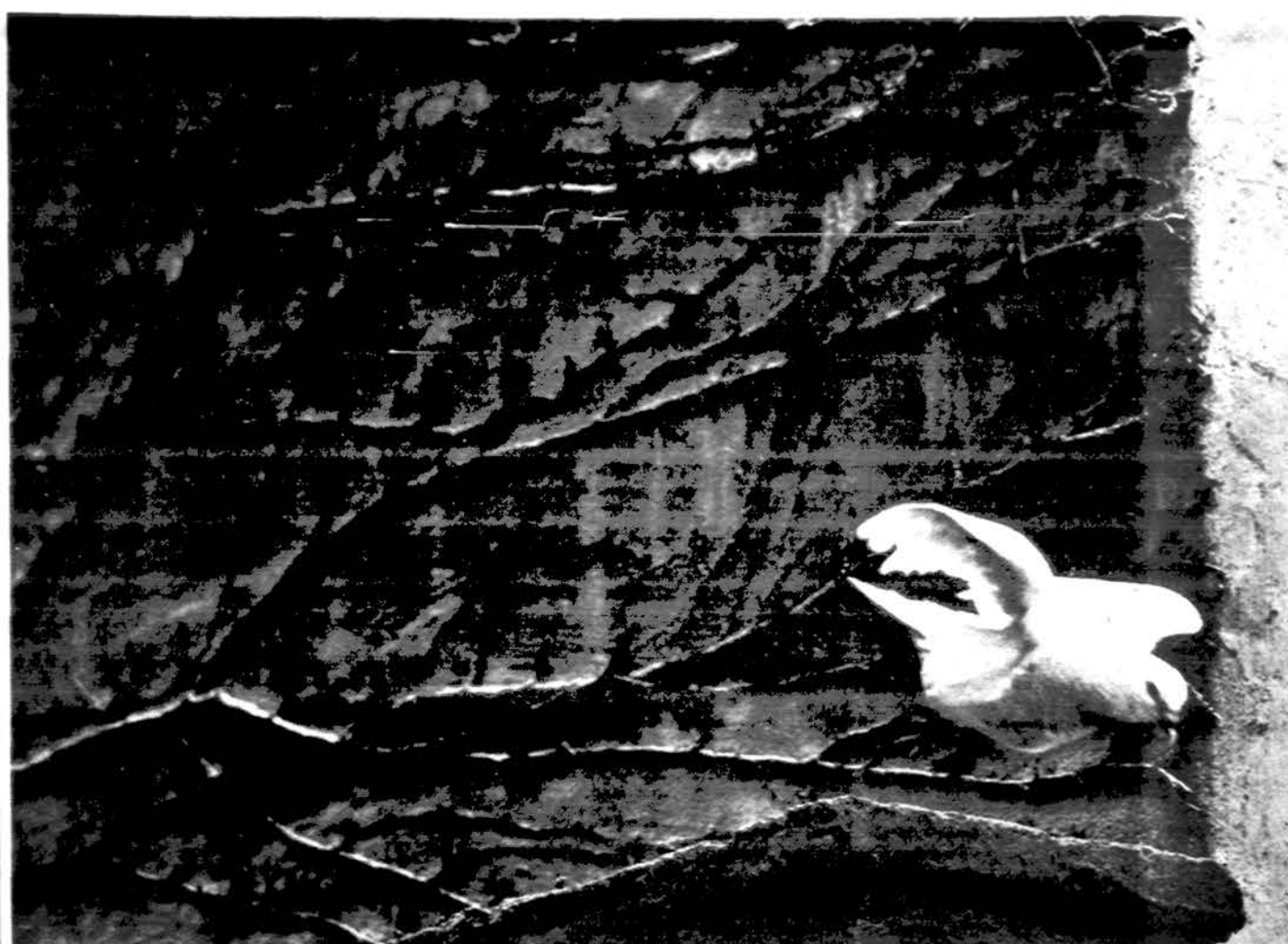
Vytauto Igno dailės paroda Chicagoje

Vieno ryškiųjų pokario dešimtmečių mūsų išeivijos dailininkų Vytauto Igno darbų paroda atidaryta gegužės 20 d. (šeštadienį) M. K. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre, Chicagoje, 7 val. vak. Paroda tęsis iki gegužės 28 d. Lankymo valandos savaitgaliais nuo 11 val. ryto iki 9 val. vak., savaitės dienomis nuo 7 val. vak. iki 9 val. vak. Parodą rengia L.J.S. Korp! Gintaras.

Ir savo grafikos darbuose, ir tapyboje Vytautas Ignas yra vienas lietuviškiausių mūsų dailininkų tiek žemaitiškųjų temų pamėgimu, tiek liadiškojo brailo bei spalvos įkūnijimu.

Lietuviai "American Heritage" festivalyje

Kent valstybinio universiteto vadinamas "American Heritage Festival" šiemet įvyks gegužės 20 ir 21 d. Toks kasmetinis festivalis čia bus jau trečią kartą. Visą programą įvyks Kent universiteto Trumbull Campus. Tai tikra dviejų dienų šaurės rytinio Ohio ir vakarinės Pensilvanijos etninė šventė. Lietuvių festivalyje reprezentuos Clevelando "Grandinėle". Ji programą atliks gegužės 21 d. (sekmadienį) 2 val. popiet. Šiemet festivalyje tikimasi sulaukti iki 10,000 publikos.

Poezijos dienų nuotrauka.

Nuotrauka Algimanto Kežio, S.J.

Poezijos dienos Chicagoje

Kasmetinės ir tradicinės Poezijos dienos Chicagoje bus gegužės mėnesio 26 d. (penktadienį) ir gegužės 27 d. (šeštadienį). Abi dienas programos vyks Jaunimo centro kavinėje, abi dienas pradžia 8 val. vak. Rengėjai programą nori pradėti punktu, todėl publika prašoma neveluoti. Poezijos dienas Chicagoje rengia Jaunimo centras.

Pirmosios dienos (penktadienio) vakaras skiriamas poezijai, vertimams. Tai bus poezijos recitalas, kuriame skambės lietuvių poezija, išversta į svetimas kalbas, ir kitų tautų poezija, išversta lietuvių kalbon. Eilėraščiai bus recituojami originalo kalba ir vertimuose. Tokiu būdu ryškiųjų mūsų poetų post-

mai bus paimti iš kitatautių vertimų ir kitų tautų klasika skambės lietuvių vertimuose savon kalbon. Taigi penktadienio vakaro recitalyje bus proga išgirsti klasikinę graikų kalbą, o taigi lotynų, ispanų, prancūzų, vokiečių, lenkų, latvių, rusų ir anglų kalbas anų tautų klasikoje ir lietuvių poezijos vertimuose į šias kalbas. Recitalio programai atlikti angažuoti: kun. V. Rimšelis MIC, Marija Eivaitė, Jonas Dainauskas, Liūnė Suteima, Česlovas Grincevičius, Dainė Markelytė ir Lina Rimkus.

Antrosios dienos (šeštadienio) vakaras skirtas gyvųjų mūsų poetų kūrybai. Jie patys čia ir skaitys. Šiemet išskirtiniu

Poezijos dienų svečių pakvies tas Antanas Gustaitis iš Bostono. Jis šiame vakare skaitys savo humoristinę poeziją ir feljetoną apie poetus ir poeziją. Kitos viešnios iš Rytinio pakraščio bus Danguolė Sadūnaitė ir ses. Ona Mikailaitė. Vakarų programoje taigi dalyvaus Vitalija Bogutaitė (iš Detroito) ir čekiškas Viktoras Dirda. Šis poezijos vakaras bus tikrai spalvingas poetų kartomis ir jų kūrybinio braižo įvairumu. Abiejų vakarų programoms vadovaus Kazys Bradūnas.

Visuomenė kviečiama Poezijos dienos dalyvauti, liudijant išeivijos kultūrinę gyvastingumą.

Donaldas Rowe įsteigė bendrovę, kuri versis skulptūrų nuomojimu. Kas turi pinigų ir kam nusibodo įstaigoje ar savo namų salone laikyti kokius nors guminius išraitimus ar ir tikras gražias gėles, kurių negalima užmiršti palaistyti, gera proga už 10 svarų savaitę išsinuomoti ir pasistatyti skulptūrą. Gal kam atrodys, kad tai snobiška, bet kas čia sužūrės ar supaisys, kaip kam atrodė! Kas trys mėnesiai užvažiuos bendrovės atstovas ir lig tol gal jau šiek tiek ir apdulkins skulptūrą pakeis kita.

Maždaug per pustrėčio mėnesio skulptoriai tam tikromis sąlygomis pavedė bendrovės biznio reikalams apie 200 savo kūrinių, ir atliekamų, dar neišnuomotų bendrovė savo patalpose laikė tik apie 20. Vadinas, biznis sėkmingas.

Kadangi didelės skulptūras sunku būtų gabenti klientams,

tai visos jos yra tarp 15 inčų ir 4 pėdų aukščio.

Skulptorius bendrovei rekomenduoja Karališkoji britų skulptorių sąjunga. Taigi šlamstoteturėti būti. Kaip pavyzdžiai minimi dr. Arthuras Fleischmanas, kurio didelę skulptūrą neseniai karalienė atidengė viename Londono rajone, ir Lorne McKeanas, kuriam karalienė buvo užsakiusi sukurti skulptūrą savo vyro, žaidžiančio raitučių polo, ir padovanoti jam sidabrinės vedybų sukakties proga.

Bendrovės vadovas sako, ir jam pritariame, kad tokiu būdu daromas geras darbas. Pramonei ir pramoninkams duodama progos konkrečiai paremti menininkus ir dar tinkamu būdu — mokėti už jų malonumui išstatytas skulptūras. O skulptoriai nori parodyti savo kūrinius.

(Atkelta iš 4 psl.).

torius kun. P. Celiešius. Sužinome apie kun. V. Kamačio jubiliejų, apie lietuvaite seses Šveicarijoje, apie Šv. Kazimiero kolegiją Romoje.

• **BENDRADARBIŠ**, 1978 m., Nr. 24. Nek. Pr. Marijos seserų leidinis, skirtas vienuolijos rėmėjams, talkininkams bei bičiuliams. Vyr. redaktorė — ses. O. Mikailaitė. "Bendradarbis" išeina du kartus metuose. Redakcijos adresas: Immaculate Conception Convent, Putnam, CT 06260.

Gyvu, vaizdingu žodžiu ir nuotraukomis leidinio 32 puslapiuos patraukliai pavaizduota, ką ši gyvastinga mūsų vienuolija atlieka lietuviškosios išeivijos dvasiniam ir tautiniam labui. Iš viso to aiškėja, kuo ir kaip kiekvienas galėtų prisidėti prie seselių naštos palengvimo. Leidinis gausiai iliustruotas nuotraukomis.

• **J. Burkus, KONNERS-REUTHO TERESĖ**. Teresė Neumanaitė. "Sėduvos" leid. 809 Ramble St., Hot Springs, Ark. 71901 arba 7414 Dunbarton Ave., Los Angeles, CO 90045. Spaudė M. Morkūno spaustuvė, 3001 W. 59th St., Chicago, IL 60629.

Tai knyga apie stigmatizmo tają Teresę Neumanaitę. Leidinys gausiai nuotraukomis iliustruotas, 160 psl., kaina — 5 dol.

• **EGLUTĖ**, 1978 m. balandžio mėn. Lietuviškas laikraštėlis vaikams išeivijoje. Leidžia Nekaltai Pradėtosios Marijos seserys. Vyr. redaktorė — ses.

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS
IR MĖGĖJAMS

Dang sutapysite, pirkdami šiuo reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai! Pinau užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidaryti pirmadienį ir ketvirtadienį vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street
Tel. — PROspect 6-8998

Ona Mikailaitė. Administratorė — Danguolė Sadūnaitė. Redakcijos ir administracijos adresas: Eglutė — Immaculate Conception Convent, Putnam, Conn. 06260. Metinė prenumerata — 7 dol.

Eilėraščių, apsakymėlių, pasakų kiek tik nori! Nemažai pačių vaikų įdomios kūrybos. Visa įvairi medžiaga iliustruojama piešiniais. Tai gražūs lietuviškojo ugdymo puslapiai.

MES STENGIAMĖS DUOTI LIETUVIAMS GERIAUSIĄ PATARNAVIMĄ IR GERIAUSIAS PIRKIMO SĄLYGAS.
[SIGYKITE LABAI PATVARIĄ IR EKONOMIŠKĄ SUSISIEKIMĄ PRIEMONĘ.]

Naujas 1978 m. Plymouth HORIZON — labai ekonomiškas, 4 cilindrai, su galionu 38 mylias

Kaina nuo — \$3,706.00

1978 m. CHRYSLER kaina nuo \$4,700.00

Turime jaunuoliams mašinų: Cadillac, Buick, Pontiac, Oldsmobile ir kitų, taigi importuotų, įvairių kainų, pradedant nuo \$100.00. Mūsų dirbtuvėse prityrę mechanikai patarsys karoseriją (Body), sparnus (Fenders) ir sureguliuos motorą.

BALZEKAS MOTORS, 4030 S. Archer VI 1515
Seniausias automobilų pardavėjas Chicagoje, geriamas virš 60 m.
PLYMOUTH — VOLARE — CHRYSLER — ARROW

PRAKTIŠKAUSIOS DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

Siuntinys 1 — 1978

Nepermatomo nailono gėlėta arba su ornamentais įvairių spalvų labai populiar medžiaga dėl dviejų sūknelių; gėlėta arba lygiu spalvų crimplene medžiaga sūkneliu; dvigubo storio nailoninė skarelė; moteriškas nailono apatinis arba vyriški nailono viršutiniai marškiniai; dvi poros vyriškų arba moteriškų nailoninių arba vilnonių kojinių; 40 anglišių geriausių cigarečių; dėžė šokoladinių saldinių; 1 svaras pupečių kavos; vienai eilutei vilnonė labai gera medžiaga su jaudimu "All wool made in England", gali būti šviesios arba tamsios spalvos.

Šio siuntinio kaina su mūtu ir persiuntimo išlaidomis — \$190.00. Taip pat dar galima daddi i šį siuntinį 9 sv. svorio prekių, pavyzdžiui, galima daddi 4 m. medžiagos, 2.75 m. dirbtinio minko kailio arba kitokių dovanų.

Žemiau siūlome keletą praktiškėsių ir naudingėsių dalykų:

Dirbtinio minko kailis moteriškam paltui	\$90.00
Jeans "Wrangler", vyr. arba mot. (galima siųsti 4)	40.00
Geresnės rūšies nertinis	32.00
Nailono kojines, vyriškos arba moteriškos	3.00
Vilnonė medžiaga sūkneliu	24.00
Vilnonė skarelė	11.00
Geresni marškiniai	15.00
Lietisargis telescopic	12.00
Vyriški arba moteriški labai geri pusbačiai	34.00
Crimplene medžiaga kostiumėliui	30.00
Angliška eilutei medžiaga ("All wool made in England")	50.00
Geresnė	75.00

Siunčiame įvairius kalkuliatorius ir Stetoskopus.

Sudarant savo nuožūra siuntinį, reikia pridėti \$28.00 už visas persiuntimo išlaidas. Kiekvieno siuntinio pristatymas garantuotas.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus i Lietuvą prekėmis arba pinigais.

BALTIC STORES, LTD.

(Z. Juras)

11 London Lane, Bromley, Kent,
BR I 4HB, England. Tel. 01 460 2592

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS

Padangos. Priekinių ratų reguliavimas ir balansavimas. Stabdiai. Dusiintuvai. Įmetamieji vamzdžiai ir kiti patysimai. FIRESTONE TIRES. Wheel alignment and balancing. Brakes. Shock absorbers. Mufflers and pipes. Tune-Up. Lubrication. Change of oil and Filters.

COUNTRY AUTO AND TIRE SERVICE
2423 West 59th Street — Tel. GR 6-7777

Veikia nuo 7:00 val. ryto iki 8:00 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 7:00 val. ryto iki 4 val. popiet.
Šventadieniais uždaryta. — Sav. MIKAS CESAS

5 1/4% HIGH RATES 7 1/2%

PER ANNUM
PASSBOOK
ACCOUNTS

PAID QUARTERLY AT

BRIGHTON

FEDERAL
SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

HIGHEST RESERVES

4071 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632

TEL: LA 3-8248

(WEST OF CALIFORNIA AVE.)

6 3/4%

PER ANNUM
\$5000 or more
minimum
36 months

6 1/2%

PER ANNUM
\$1,000 or more
1 year min.

REDAGUOJA ST. SEMENIENE, 6507 TROY ST., CHICAGO, ILL., 60629. TELEF. 925-5068

LAISKAS MOTINAI

Brangioji Mama,

Tu mus auginai ir auklėjai labai nuoširdžiai — mokei ir baudi, pasakojai ir įspėjai — ir tai turėjo mums didelės įtakos. Bet mes mokėmės iš Tavo visada. Ir kai Tu to nė nežinojai, kai Tu nepastebėjai mūsų žvilgsnių, ir kai mes patys nesupratom, kad mokomės. Vaiko akys viską smalsiai stebi. Ypač artimuosius — tėvus. Jūs godžiai renka visus išspūdius, tikėdamas, kad kada nors supras jų pilną reikšmę.

Paaugusios jaunosios akys seka pasaulį — ir tėvus — atsargiai, kritiškai, lyg matuodamos tėvus su savo naujai sukurto verčių masteliu.

Jauna išteikėjusi moteris, įžengusi į jai nepatirtą, naują gyvenimą, visai natūraliai ieško kelrodžių ir randa savo Motinos pėdsakus.

Tavo pavyzdys atlaikė mūsų kritikas ir analizavimus, užtai jis mus tebeįtaigoja ir tai, manau, yra didžiausias Motinystės pasiekimo matas.

Iš Tavo sklidimo šiluma, ir mes pajutom meilę — šeimos meilę. Mes nusileisdavome ligi palyginimo su tais bauriais pelėdžiukais, kad galėtume turėti mylinčią ir išmintingą pelėdą.

Vaikui meilė buvo Aisčio lopšinė, ligoniui — bananai ir "golden ginger ale"; mažiesiems mokiniams buvo kasdieninis nuvežimas į mokyklą; studentei — reguliarūs laišukai universitete; jaunamartei dukrai — išbandyti kulinarijai receptai.

Anksčiau man atrodė, kad toks pasiaukojimas šeimai buvo Motinos likimas, dabar gi suprantu, kad tai yra pasirinkimas. Kadangi Tu buvai mums ištikima —

mes būsimė ištikimi savo šeimoms.

Gilų išpūdį paliko Tavo skaitomos knygos, Tavo prakalba Motinos diena, Tavo suruoštos jaunimo studijų dienos. Ir mes nepalaidžiame knygų iš rankų ir drąsiai pareiškiame savo nuomones.

Tavo atvirumą patyrėme diskusijose, daugiausia apie religiją, ir išmokom jo ribas su Kurt Vonnegutu. Taipgi pamokei mus asmeniškai atvirumo, įrodydama, kad prisipažinimas savo ydų ne silpnina, bet, atvirkščiai, stiprina charakterį. Tuo pačiu supratome ir sąžiningumo vertę.

Tavo kojinių adymas liks mums tautumo simboliu; Tavo drabužių siuvimas kruopštumo; Tavo greitai pranykstantys pyktis — atlaidumo.

Subrendę Tavo priežiūroje ir Tavo šėšelyje, mes išsinešame iš namų dalį Tavo chromosomų ir Tavo dvasios.

Visada Tave mylinti duklė

MŪSŲ VEIKLA

* *Marija Krauchuniene* kalbėjo apie lietuvių imigrantus JAV bei apie dabartinę okupuotos Lietuvos padėtį Knox Presbyterian bažnyčios parapiečiams gegužės 7 d., Naperville, Ill. Sudomintų klausytojų išsamūs klausimai apie Lietuvą ir lietuvių lietė ne tik šiuos laikus, bet pasiekė net senovės gintaro prekybą su iš toli atvokusiais pirkliais.

* *Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus moterų vieneto* skiriama metinė stipendija įteikta žurnalistikos studentei Rimai Janulevičiūtei laike vieneto prieštikių, balandžio 22 d. Popietės viešnios turėjo progą įgyti naujai išleistą valgių gaminimo knygą.

* *Chicago's Lietuvių moterų klubas* perdavė Baltųjų Rūmų bibliotekai 5 toms Lietuvių Enciklopedijos (anglų kalba) kaip padėkos išraišką JAV už teikiama dvasinę paramą, mums siekiant laisvės pavergtai Lietuvai ir ypač už dėmesį į peticijas su 20,000 parašų treminės Nijolės Sadūnaitės reikalu. Šis Lietuvių Enciklopedijos rinkinys yra taurių ir kuklių lietuvių A. Repšio, Bellwood, Ill., dovana.

Jaunos motinos džiaugsmas

Nuotrauka Vytauto Maželio

YRA KUO DŽIAUGTIS

Gegužės 6 ir 7 dienomis dail. Audronė Šimaitytė suruošė jau trečią individualią savo darbų parodą prie savo studijos "Terra 9" 2951 W. 63 Str., Chicagoje.

Šioje Audronės pavaršarinėje parodoje matome didelę pažangą darbų formose, kompozicijoje ir bendrame atlikime. Įvesta žymiai daugiau spalvų ir detalių. Įdomi ir įvairi glazūra. Visa tai teikia kūriniams gyvo jausmo. Vazos, lėkštės, dubeniai daug sudėtingesni, spalvingesni. Daiktai įvairuoja nuo miniatiūrinių peleninių, paprastų ir išradingų žvakidžių, įvairios paskirties dėžučių, maisto reikmenims sudėti praktiškų indų ligi puošnios, didžiulės šventiškos asotos vazos.

Tik reikėtų linkėti, kad lietuvių visuomenė sekančia Audronės Šimaitytės darbų paroda daugiau domėtųsi ir gausiau parodoje lankytųsi. Tuo savo prielankumu paskatintų jauną menininkę naujiems darbams.

Paroda uždarys, bet dail. Audronės darbus apžiūrėti, o reikalui esant ir įsigyti galima kasdien, iš anksto susitarus telefon. 925-4949 arba 346-7878.

Šia proga malonu pasidžiaugti, kad nuo gegužės mėn. 8 d. Audronė pradeda dėstyti anglų kalbą Sv. Kryžiaus ligoninės organizuojamose anglų kalbos kursuose lietuviams, kurie nori tos kalbos pramokti. Kursus finansuoja Chicago miesto kolegija (Chicago City College). Pamokos vyks du kartus savaitėje.

Be savo studijoje turimų keramikos pamokų pradedantiems ir pažengusiems, Audronė dėsto keramikos kursą Illinois Technikos instituto studentams. Tad į lietuvių visuomenę stip-

riais ir drąsiais žingsniais atėjo jauna menininkė ir pedagogė. Belieka palinkėti, kad visi Audronės užsibrėžti darbai sėkmingai vystytųsi ir bręstų.

Danutė Augienė

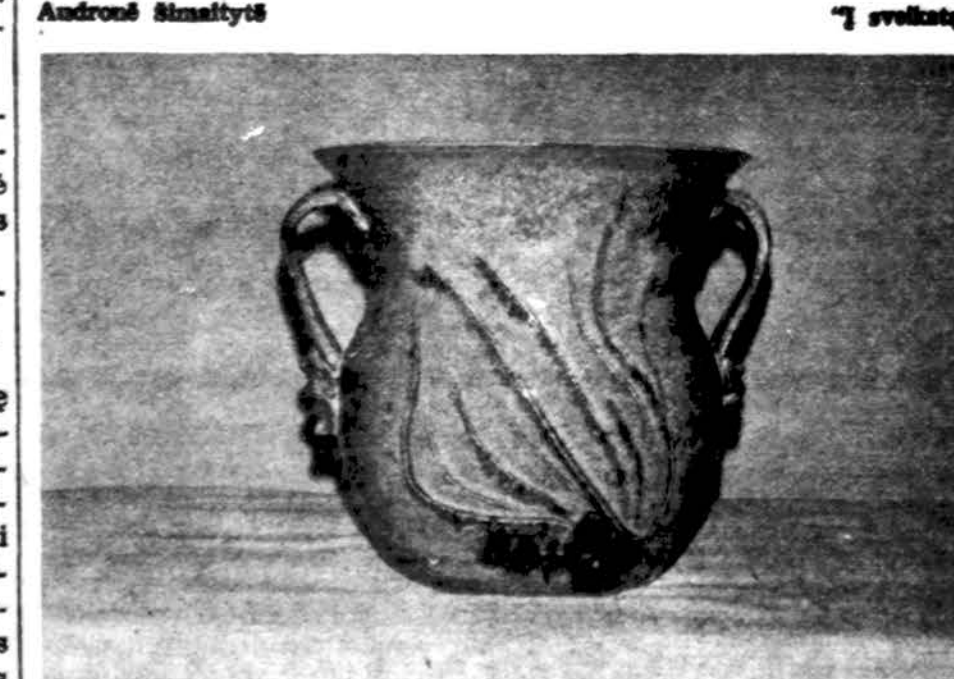

Audronė Šimaitytė

Audronė Šimaitytė

"7 sveikata"

Audronė Šimaitytė

Vas

MOTINAI

O, mylima motina, laime, širdin atsigręžus, Kaip žvaigždės vis spindi, taip tu amžinai ta pati. Tik tavo palaima gyvenimo, vieškeliai gražūs, Tik tavo mums meilė, kaip jūra, gili ir plati!

P. Vaičiūnas

Jeigu tai būtų mano galioje, aš visose istorijose, virš visų didvyrių vardų, ugnimi išrašyčiau vieną žodį — MOTINAI!

N. Mazalaitė

Motina negirdi šokių muzikos, kai vaikas verkia.

Vokiečių priežodis

Motina yra vaiko genijus

A. Dūmas

Tokia yra motinos meilė, tiek karštai myli net tuos vaikus, kurie nėra dar gimę, jog ir dėl jų nebijo ir nesvyruoja paaugoti savo gyvenimą.

V. Krėvė

Motina, reikia bučiuoti kiekvieną žemės pėdą, kurią yra palietusi Tavo koja.

H. Heine

Pasirenka žmonos pavardę

Rochestery, Minn., 31 m. Matematikos mokytojas Thomas Wisky padavė prašymą, kad teismo keliu jam būtų leista pasirinkti žmonos pavardę McBride, kuri jam geriau patinka. Jo žmona pasilaikė savo mergautinę pavardę. Teismas prašymą patvirtino.

Moteris, kuriai arkivyskupas bučiavo rankas

Kai prieš porą metų buvo tarptautinis Eucharistinis kongresas Philadelphijoje, į jį buvo pakviestas pasakyti kalbą Olindos ir Recife arkivyskupas Helder Camara. Tas Brazilijos hierarchas yra žinomas kaip labiausiai pažangus socialinių reformų kėlėjas.

Eucharistiniame kongrese jis pertraukė kalbą, kad galėtų pabučiuoti abi rankas Motinos Teresės, kuri savo gyvenimą pašventė rinkti iš gatvių ligonius, mirštančius, raupsuotuosius, pamestinukus ir jiems parodyti, kad yra kas juos myli.

Jos pasižymėjimas jau pritraukė 200 pasekėjų, ir susikūrus Meilės misijonierių vienuolynas jau dirba 67-se kraštuose. Apie šį naują nuostabų artimo meilės sąjūdį neseniai šiemet Paulistų leidykla išleido naują James McGovern knygą: "To Give the Love of Christ" (109 psl., kaina 1 dol 95 ct).

Čia smulkmeningai nupasakojamas tos albanų kilmės juoslaivijos mergaitės kelias į Indijos skurdėvų rajoną Kalkutėje, jos begalinis pasišventimas, gelbstint tuos, kurie visų atmeti.

Idomu, kad anas sąjūdis įsteigė savo padalinius ir Amerikoje. Los Angeles mieste gelbsti narkotikų ir kitų nelegalių įpročių vergus. Jos veikia ir skurdo bei nusikaltimų persunktoje New Yorko daly Bronx, kur siaučia gatvės jaunimo gaujos, kur plūsta iš namų pabėgusios mergaitės, kur pilna vadinamųjų miesto klajoklių. Meilės misijų vienuolės čia lanko ligonius, skalbia jų baltinius, teikia mediciniską pagalbą, jiems patarnauja, globoja kalėjimui uždarytų motinų vaikus, organizuoja žaidimų aikštes jaunimui, moko tikybos.

Visa tai vaizdžiai aprašyta minėtoje knygoje, iškeliant ir parodant, kaip didelio atgarsio pasaulį susilaukė motinos Teresės nuostabi auka.

J. Pr.

ŽINGSNIS PO ŽINGSNIO

Aštuonioliktoji grupė jaunų lietuvių, baigiančių aukštesnias mokyklas ar jau pradėjusių studijas universitetuose, švęs savo pristatymo šventę šeštadienį, birželio 10 d., ruošiamame Gintaro baliuje. Rodos, tik vakar buvo pirmoji susipažinimo popietė, kada po pirmo pasisveikinimo buvo bandyta prisiminti, kuri yra Karolė, kuri Danutė, Asta, Linda, Sallie, Irena, Deborah ar Janet? Po to instrukcijos, pirmosios repetacijos, priminimai, įspėjimai, kiti pasirušėjimai... Štai ir vėl artėja diena, kada jaunos gintarės bus pristatytos Chicago's Lietuvių moterų klubo narėms bei jų viešioms gegužės 31 d. Beverly C. C., 87th ir Western, Chicago. Čia joms bus įteikta

gintaro papuošalai, kuriuos jos nešios per Gintaro balių. Taipgi bus puiki proga kiekvienai debiutantei parodyti savo talentą, ar tai būtų muzika, menas ar kita šaka. Popietės šeiminkinės — Marija Rudienė, Margarita Rudytė-Krupienė, Julija Pupešienė ir Jean Vance. Klubo stipendijų komitetas pristatys studentes, kurioms bus paskirtos stipendijos iš praėjusių metų Gintaro balius pelno.

DEBIUTANTE CAROLĖ RENĖ BALZEKAITE, velionės Irenos ir Stasio Jr. Balzekų dukra, Chicago, Ill. šįmet baigia Latin aukštesniąją mokyklą, kurioje priklauso filmų, ekologijos ir moksliniams klubams. Yra metinio mokyklos leidinio redakcijos narė, atliekanti jo

Močiutė

Nuotrauka Vytauto Maželio

GINTARĖLE ASTA VALERIJA PETKUTE, Vandos ir Zenono Petkų dukra, Park Ridge, Ill., lankė Lincoln vidurinę mokyklą ir šįmet baigia Maine South aukštesniąją mokyklą, kur šalia privalomų pareigų dirba mokyklos raštinėje, tikrinda mokininių lankymo sąrašus. Priklauso lietuvių akademių orga-